СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 7.48, 16.59, 9.11;
Віцебск — 7.42, 16.45, 9.03;
Магілёў — 7.37, 16.49, 9.12;
Гомель — 7.30, 16.51, 9.21;
Гродна — 9.02, 17.15, 9.13;
Брэст — 7.58, 17.21, 9.23.

МЕСЯЦ:
Маладзік 3 лютага.

ІМЯНІНЫ:
Ксеніі, Герасіма;
Дароты, Багдана.

ЗВЯЗДА

6 ЛЮТАГА 1992 г.
чацвер, № 26 (21804)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 40 кап.

РОЗГАЛАС

РАЗМОВА АБЯЦАЕ БЫЦЬ ВОСТРАЙ

Адразу пасля вяртання з курортнага гарадка Давос, што ў Швейцарыі, дзе праходзіла сустрэча лідэраў краін СНД з кіраўнікамі заходнееўрапейскіх краін, Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. Шушкевіч 7 лютага сустрэнецца з прафсаюзным актывам рэспублікі. Паводле папярэдніх даных, у сустрэчы прымуць удзел каля 360 чалавек.

Размова абяцае быць вострай, бо, як вядома, прафсаюзы ў апошні час выказваюць у адрас парламента і ўрада шмат папрокаў і крытычных заўваг наконт пагаршэння жыцця людзей, выкліканага лібералізацыяй цэн. Прафсаюзы патрабуюць ад урада прыняць неадкладныя меры па сацыяльнай абароне той часткі насельніцтва, што апынулася ў найбольш цяжкім становішчы.

Людміла КЛАСКОЎСКАЯ.

ПРАЦЭС ПАЙШОЎ

Нягледзячы на адсутнасць Закона аб прыватызацыі, працэс тым не менш, як кажуць, пайшоў: у прыватнасці, летась змянілі форму ўласнасці 19 прадпрыемстваў прамысловасці, 33 прадпрыемствы ў службе быту, камунальнай сістэме і г. д.

Гэтыя і іншыя лічбы, факты былі названы ўчора на навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай праблемам прыватызацыі і разгляду адпаведных законаў па гэтаму пытанню, якія рыхтуюцца да сакавіцкай сессіі Вярхоўнага Савета рэспублікі. У рабоце канферэнцыі ўдзельнічалі беларускія парламентарыі, прадстаўнікі міністэрстваў і ведамстваў, вучоныя, кіраўнікі прадпрыемстваў. З дакладамі выступілі намеснік старшыні Камітэта па дзяржмаёмасці І. Лях, доктар эканамічных навук, старшыня Саюза прадпрымальнікаў і арандатараў Беларусі М. Куняўскі і іншыя.

Абмеркаванне праблем прыватызацыі, а таксама паступіўшых прапаноў працягваецца сёння ў больш вузкім коле ў адной з камісій ВС. Можна спадзявацца, што такога роду скрупулёзная грамадская экспертыза рыхтуемых законапраектаў будзе на карысць усім.

Больш падрабязна аб рабоце канферэнцыі і тых вывадах, прапановах, якія на ёй прагучалі, мы раскажам пазней.

ШТО АБМЯРКУЮЦЬ КІРАЎНІКІ ЎРАДАЎ?

5 лютага ў Мінску адбылося пасяджэнне рабочай групы для арганізацыйна-тэхнічнай падрыхтоўкі і правядзення пасяджэнняў Савета кіраўнікоў дзяржаў і Савета кіраўнікоў урадаў Садружнасці. Яго вёў каардынатар рабочай групы Іван Каратчэня.

Першая гадзіна пайшла на своеасаблівую размінку — знаёмства, бо гэта была дэбютная сустрэча. І ў хуткім часе паўнамоцныя прадстаўнікі 9 суверэнных дзяржаў — па невядомых прычынах у Мінск не прыбылі пасланцы Азербайджана і Украіны, — прыйшлі да згоды па праекту парадку для маючай адбыцца 8 лютага ў Маскве сустрэчы кіраўнікоў урадаў. Рабочая група, улічваючы ступень падрыхтоўкі матэрыялаў, прапанавала кіраўнікам кабінетаў разгледзець 9 пытанняў:

1. Аб забеспячэнні і фінансаванні Узброеных Сіл СНД у першым квартале 1992 года;
2. Аб цэнтралізаваных закупках па імпарту прадуктаў харчавання, сельскагаспадарчай сыравіны, матэрыялаў і сродкаў аховы раслін за кошт зарубежных крэдытаў;
3. Рэгуляванне эканамічных узаемаадносін дзяржаў па пастаўках прадукцыі;
4. Аб дыферэнцыраваным падыходзе да ўзроўню рэнтабельнасці (у межах 50 працэнтаў);
5. Аб каардынацыі міждзяржаўных адносін у галіне электраэнергетыкі дзяржаў — членаў Садружнасці;
6. Міждзяржаўнае пагадненне па экалагічных праблемах, якія патрабуюць неадкладных узгодненых дзеянняў;
7. Аб арганізацыі работы гідраметэаралагічнай службы ў Садружнасці;
8. Аб фінансаванні расходаў па ўтрыманню рабочай групы;
9. Аб прапанове М. А. Пугіна аб статусе акцыянернага таварыства «Аўтасельгасмашхолдынг».

Зразумела, рашаючае слова пры фарміраванні парадку дня застанецца за кіраўнікамі ўрадаў суверэнных дзяржаў.

Каменціруючы першае пасяджэнне, Іван Каратчэня сказаў:

— У нас многа работы. Мы добра разумеем— эфектыўнасць сустрэчы кіраўнікоў урадаў часткова будзе залежаць і ад таго, наколькі дакладна падрыхтаваны дакументы, наколькі зладжана стануць дзейнічаць рабочыя службы.

Уладзімір ГЛОД, кар. БЕЛТА.

ДЫПЛАМАТЫЧНЫЯ НАВІНЫ

«ХАЧУ ВАМ СКАЗАЦЬ, ШТО МІНСК ЗНАХОДЗІЦЦА НЕПАДАЛЁК АД ОСЛА»

Гэтыя словы — першае, што сказаў міністр замежных спраў Нарвегіі пан Торвалд Сталтэнберг пазаўчора ў час надзвычай кароткай гутаркі адразу пасля падпісання пратакола аб устанаўленні дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусь і Каралеўствам Нарвегія.

Дзве гадзіны лёту з Осла ў Мінск — гэта зусім побач, на думку высокага замежнага госця. Пан Сталтэнберг падзяліўся такім назіраннем: нярэдка пералёт над тэрыторыяй Нарвегіі ў яго займае тры з палавінай гадзіны. А таму вельмі добра, што Нарвегія будзе развіваць адносіны з краінай, да якой можна так хутка дабрацца, — падкрэсліў міністр.

Намеснік міністра замежных спраў Беларусі У. Сянько выказаў вялікае задавальненне з нагоды падпісання пратакола, адзначыў неабходнасць паглыблення супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі.

Такім чынам, акрамя таго, колькі часу займае пералёт з Осла ў Мінск і агульных слоў аб важнасці моманту падпісання пратакола, нашым чытачам, на жаль, няма чаго паведаміць. Журналістам жа хацелася спытаць аб тым, хто будзе паслом Нарвегіі ў Беларусі, калі мяркуецца адкрыць дыпламатычнае прадстаўніцтва, як ставяцца дзелавыя колы Нарвегіі да эканамічнага супрацоўніцтва з нашай рэспублікай і г. д., але дзе там... Начальнік пратакольнага аддзела МЗС Беларусі В. Лазерка бесцырымонна абарваў чарговае пытанне журналіста пану Сталтэнбергу і спыніў гэтую пяцімінутную гутарку.

Зразумела, наша маладая беларуская дыпламатыя маладой незалежнай дзяржавы робіць першыя крокі, не ўсё пакуль добра атрымліваецца ў супрацоўнікаў МЗС. Напрыклад, у рабоце з рэспубліканскай прэсай, на якую яны час ад часу скардзяцца за няпоўнае асвятленне іх работы, міжнародных кантактаў і сувязей міністэрства. Але ж трэба і апарату МЗС вучыцца тактоўна і ўмела працаваць з прэсай, каб патрэбная інфармацыя даходзіла да чытачоў. Калі меркаваць па арганізацыі сустрэчы з міністрам Нарвегіі, то, відаць, МЗС больш цікавіў сам элемент прысутнасці прэсы як нейкай дэкарацыі, чым тое, што яна паведаміць. Бо, каб напісаць 2 радкі аб гэтым пратаколе, журналістам неабавязкова прысутнічаць на цырымоніі яго падпісання.

Леанід ЛАХМАНЕНКА, урадавы карэспандэнт «Звязды».

Дастойны працяг адносін з Аўстрыяй

Аўстрыя—бадай, адна з тых нямногіх заходнееўрапейскіх краін, з якой у Беларусі яшчэ ў т. зв. застойныя часы ўсталяваліся добрыя адносіны і ўзаемавыгадныя эканамічныя кантакты. Дастаткова нагадаць узвядзенне ў Жлобіне буйнога металургічнага завода з удзелам аўстрыйскіх фірм і спецыялістаў. Актыўна развіваліся сувязі ў апошнія дзесяцігоддзі і па лініі народнай дыпламатыі. Беларусь вельмі ўдзячная народу Аўстрыі за значную гуманітарную дапамогу і падтрымку.

Дастойным працягам «народнай» дыпламатыі стала падпісанае ўчора пагадненне аб устанаўленні дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і Аўстрыяй. Для ўдзелу ў цырымоніі падпісання пагаднення ў Мінск прыехаў генеральны дырэктар па палітычных пытаннях МЗС Аўстрыі пан Эрнст Сухарыпа.

У сталіцу Беларусі ў складзе ўрадавай дэлегацыі таксама прыехалі супрацоўнікі розных міністэрстваў Аўстрыі — фінансаў, па эканамічных пытаннях, па дзяржсектару і транспарту, па навуцы і навуковых даследаваннях. Яны сустрэліся са спецыялістамі Дзяржэканомплана, іншых ведамстваў рэспублікі. У ходзе гутарак былі намечаны шляхі далейшага развіцця супрацоўніцтва.

Л. ТУГАРЫН.

Падпісана камюніке

Лі Ін Гю — намеснік міністра замежных спраў КНДР і У. Сянько — намеснік міністра замежных спраў Беларусі падпісалі сумеснае камюніке аб устанаўленні дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусь і КНДР.

Л. ПЯТРОВІЧ.

ПАВЕДАМЛЯЕ СЛУЖБА ІНФАРМАЦЫІ ДЗЯРЖЭКАНОМПЛАНА РБ

ЦІ БУДЗЕ ЛЯКАРСТВАЎ БОЛЬШ?

Адносная стабільнасць эканамічнага становішча ў рэспубліцы на фоне прыкметнага пагаршэння эканамічнай сітуацыі ў краінах — членах СНД прыцягвае ўвагу многіх заходніх бізнесменаў.

Нядаўна ў намесніка старшыні Дзяржэканомплана В. Кандраценкі адбылася сустрэча з Клаўсам Холдам — дырэктарам вядомай нямецкай фармацэўтычнай фірмы «Берлін Хемі АГ». Фірма спецыялізуецца на вытворчасці неўралагічных, гастраэнтэралагічных, антыінфекцыйных і сардэчна-сасудзістых сродкаў.

Нямецкія бізнесмены прапанавалі супрацоўніцтва ў галіне вытворчасці медпрэпаратаў і медтэхнікі. У выніку дасягнутых дагаворанасцей у лютым у Мінск прыедзе група нямецкіх спецыялістаў па пытаннях размяшчэння неабходных вытворчых магутнасцей.

ПАКІДАЕМ САБЕ

Урадам рэспублікі прымаюцца меры па забеспячэнню насельніцтва прадуктамі харчавання і таварамі народнага спажывання на ўзроўні не ніжэй, чым гэта было ў 1991 годзе. Робіцца гэта за кошт павелічэння аб'ёмаў вытворчасці і змяншэння вывазу за межы рэспублікі.

У прыватнасці, у параўнанні з планам 1991 года ў 1992 годзе за межы рэспублікі будзе зменшаны вываз малака на 26,2 працэнта і мяса — на 9,5 працэнта. Намечана значна зменшыць вываз тавараў лёгкай прамысловасці, у тым ліку баваўняных і шарсцяных тканін, трыкатажных вырабаў і абутку скуранога.

Паляпшэнню забеспячэння таварамі будуць спрыяць таксама меры, прымаемыя ўрадам па ахове спажывецкага рынку рэспублікі.

ЦАНА НА ГАРЭЛКУ І МАСЛА — СТАБІЛЬНАЯ

У сувязі з чуткамі аб павышэнні цэн на лікёра-гарэлачныя вырабы і масла ва ўпраўленні цэн Дзяржэканомплана паведамілі наступнае: цэны на лікёра-гарэлачныя вырабы і масла зацверджаны ў студзені гэтага года, і цяпер пытанне аб іх змяненні не разглядаецца ні ва ўрадзе, ні ва ўпраўленні цэн. Не паступала такіх прапаноў і з боку вытворцаў гэтай прадукцыі, тым больш — гандлю.

ЁСЦЬ ЯШЧЭ ПОРАХ...

УШАЧЫ. **(В. Караленка).** У раёне прайшоў конкурс «Настаўнік года», у якім згадзіліся прыняць удзел 6 канкурсантаў. Настаўнікі вытрымалі не адно выпрабаванне: «адкрыты» ўрок у «чужым» класе, анкетаванне, конкурс педагагічных крэда і расказ пра свае педагагічныя захапленні.

«Настаўнікам года» стала настаўніца з Глыбоцкай СШ Г. Кляпец. Добра, што ў нас яшчэ хапае імпэту праводзіць такія конкурсы!

ГАЗЕТА «ЗРАБІЛА КРОК» У ГІСТОРЫЮ

Гэтаму нумару «Советской Белоруссии» без перабольшання суджана стаць бібліяграфічнай рэдкасцю. Нават навечна ўпісаная ў аналы гісторыі ленінская «Іскра» ніколі не выходзіла тыражом усяго ў адзін экземпляр, як гэта здарылася з адной з самых папулярных газет рэспублікі 5 лютага. Замест 645 тысяч аддрукаваны ўсяго адзін экземпляр, які ўрачыста змешчаны пад шкло фірменнага стэнда на фасадзе беларускага Дома друку: «Чытайце і не зайздросце!».

Прычына банальная—няма паперы. Шматлікія звароты журналісцкага калектыву ў Савет Міністраў, які з'яўляецца сузаснавальнікам газеты, вынікаў пакуль што не далі. Дарэчы, у «гістарычным» нумары на першай паласе завярстаны рэпартаж аб знаходжанні кіраўніка ўрада рэспублікі В. Кебіча ў Брэсцкай вобласці. На жаль, чытачы так і не даведаюцца, аб чым ён гаварыў з працоўнымі, якія добрыя надзеі ўсяляў у іх знявераныя душы.

А ці ёсць надзея ў газеты і яе чытачоў?

Застаецца дадаць, што ў «Белорусской нивы» такія ж туманныя перспектывы, як і ў многіх іншых газет рэспублікі таксама.

(Кар. БЕЛТА).

НА ГАРЫЗОНЦЕ — МАСАВАЕ БЕСПРАЦОЎЕ

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ. На якім заводзе, фабрыцы ці аб'яднанні не пабываеш сёння, усюды адчуваеш незадаволенасць людзей: не хапае сыравіны і матэрыялаў, малыя заробкі, вытворчасць трасе. Вось прыклады.

На самым буйным прамысловым прадпрыемстве вобласці — ВА «Гомсельмаш», дзе працуюць звыш 30 тысяч чалавек, аб'ёмы вытворчасці ў студзені, паводле папярэдніх даных, скарочаны ледзь не напалавіну. Не хапае металу рознага профілю, труб, дзесяткаў іншых відаў матэрыялаў, на якія нават не заключаны дагаворы. І вось сумны вынік: зараз тут вырашаецца пытанне, на які час ісці калектыву ў вымушаны працяглы адпачынак.

На тлушчкамбінаце заклапочаны тым, што толькі на 30—40 працэнтаў забяспечаны яго магутнасці. Расія недапастаўляе кальцыніраваную соду і сінтэтычныя мыйныя сродкі, Украіна — алей, Узбекістан — баваўняны алей. А гэта азначае, што Беларусь недаатрымае вялікую колькасць маргарыну, тлушчаў, мыла.

Дрэваапрацоўчыя прадпрыемствы Гомеля, Мазыра і Рэчыцы як ніколі адчуваюць дэфіцыт лесу, які паступае з Сыктыўкара, Іркуцка і Урала. Фабрыка «Палесдрук» правяла вялікае скарачэнне штатаў і рыхтуецца да новага з-за недахвату паперы. Завод «Цэнтраліт» у студзені на некалькі дзён спыняў асноўную вытворчасць. Большасць ІТР цэлы тыдзень правялі ў вымушаным адпачынку. Каб выжыць, вагонарамонтны завод пачаў асвойваць выпуск мэблі.

Пералік падобных крызісных сітуацый у прамысловасці вобласці можна працягваць і далей. Да чаго яны прывядуць? Вось прагноз абласнога ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва. Сёлета чакаецца з'яўленне 15 тысяч беспрацоўных (летась было 88 чалавек).

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

А жыццё адно...

«Няма нічога тайнага, што не стала б яўным», —гэтую біблейскую мудрасць, напэўна, зусім забылі 19-гадовыя П. і К., якія яшчэ 5 ліпеня мінулага года ўкралі з прыватнага гаража па 1-му Радыятарнаму завулку матацыкл «Ява-350».

Увесь гэты час мінская міліцыя вяла настойлівы пошук і нарэшце ўсё ж выйшла на след зламыснікаў. Абодва змешчаны ў ІЧУ, матацыкл (на жаль, у некалькі разукамплектаваным выглядзе) вернуты гаспадару.

Грабежнікаў чакае суд і справядлівае пакаранне.

«КНЯЖЫ» КАЛЯНДАР

З дванаццацю князямі Вялікага княства Літоўскага пазнаёміцца тыя, хто набудзе каляровы плакат-каляндар на 1992 год, які выпусціла народнае прадпрыемства «Альберцін» са Слонімшчыны.

Пад выявамі князёў — гады іхняй дзейнасці, а ў сярэдзіне плаката размешчана карта Вялікага княства Літоўскага XIII—XV стагоддзяў. На плакаце ёсць нацыянальны герб «Пагоня», бела-чырвона-белая стужка і каляндар на 12 месяцаў.

Плакат выдадзены тыражом 15 тысяч экземпляраў.

Да сказанага варта дадаць, што каляндар аформлены гомельскім мастаком Рыгорам Жуком, аўтар тэксту — краязнаўца Сяргей Чыгрын.

Пятро ЖЭБРАК, БелаПАН.

СТОП-ФАКТ

СЛАБАНЕРВОВЫХ У МІНСКУ НЯМА! ЁСЦЬ ДАВЕРЛІВЫЯ

Цэлы тыдзень сталіцу Беларусі (і СНД) трэсла ад афіш эстрадна-цыркавога прадстаўлення «Баль Сатаны». Шоў-атракцыён СССР (ці СНД) і амерыканская фірма «Інтэрглоб» абяцалі супер-атракцыён жахаў і страхоццяў, «шок» ад персанажаў вядомых жудасных кінастужак, якія павінны былі пакінуць незабыўныя ўражанні ў душах мінчан і гасцей горада.

На афішы нават было папярэджанне — **«слабанервовым глядзець не рэкамендуецца».**

Узбуджаныя апошняй фразай, тысячы аматараў жахаў рынуліся ў цырк. І абамлелі. Але не ад жудаснага відовішча, а ад той непрыкрытай халтуры, якой «парадавалі» даверлівых беларусаў заезджыя маскоўскія гастралёры. Спачатку публіку «шакіравалі» даўгавалосыя юнакі з музычных груп «Тэлемост» і «Краіна цудаў» непераборлівымі хітамі тыпу «Гэй, спявай-гуляй, галыцьба».

А ў перапынку паміж імі вядомы (?) сатырык Уладзімір Шантыр прымусіў пачырванець нават дарослых сваімі пахабнымі анекдотамі. Усё гэта доўжылася крыху больш за гадзіну. Потым зайграла «жудасная» музыка з лямантамі і стогнамі, і на арэну вынеслі труну. У труне, як вы ўжо здагадаліся, ляжала пачвара (дакладней, мужчына ў блазнерскім адзенні з маскай героя фільма жахаў). Гэты персанаж разам з трыма такімі ж прыбранымі «пудзіламі» пачаў бегаць па радах гледачоў, літаральна па каленях публікі, чапаць дзяцей і жанчын, голасна лямантаваць, шукаючы «звычайную» дзяўчыну (якая аказалася, канешне, «падсадной качкай»). Вывалачы гэтую дзяўчыну на арэну і зняць з яе світэр аказалася справай некалькіх хвілін. Прадэманстраваўшы верхнюю частку жаночых прывабнасцей, «страшыдлы» павялі «ахвяру» за кулісы (напэўна, каб насмактацца крыві). Увесь «шок» працягваўся ўсяго 23 хвіліны і адбываўся пад шчыры смех і расчараванне публікі. Нават удаў, які вісеў на плячах аднаго са «страхоццяў», ніяк не рэагаваў на музыку і мітусню.

Дарэчы, перад пачаткам прадстаўлення яго арганізатар і вядучы Аляксей Кісялёў гучна аб'явіў: «Пасля нашага шоу вы не зможаце спаць два тыдні. Вам будзе страшна». Сапраўды, я і да гэтай пары не магу заснуць. Але не ад страху, а ад той лухты, якой пачаставалі ў цырку. Ды і, шчыра кажучы, восем рублёў шкада. У нас жа ў краіне ёсць шмат месц, дзе можна атрымаць сапраўдны шок ад жахаў. І прытым бясплатна!

Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

АДНЫМ ДЭФІЦЫТАМ МЕНШ?

БРЭСТ. (Ю. Фёдарава). Брэсцкі электрамеханічны канцэрн — электроннае прадпрыемства. Але апроч асноўнай прадукцыі тут наладжваецца шырокі выпуск тавараў народнага спажывання. Тых жа прасаў, напрыклад. Яны ў электроннага канцэрна, як сцвярджаюць знаўцы, атрымліваюцца не горш сусветнага ўзроўню. Не трэба ў гэтай навіне шукаць іроніі: для таго, каб зарабіць ва ўмовах рыначнай эканомікі, — усе задумкі добрыя. Тым больш што прасы зараз у дэфіцыце.

— А дзе ж твая скрыпка!

Мал. Яўгена ЦАРКОВА.

Пытанняў больш, чым адказаў

ГРОДНА. «Мне можна задаць тысячу пытанняў, чаму не хапае таго ці іншага. На вялікі жаль, на ўсё я адказаць не магу. Як не магу і паабяцаць, што ў бліжэйшы час мы будзем жыць лепш. Скажу толькі, што калі будзем разважлівымі, цярплівымі, дык, можа, ў бліжэйшы час не будзем жыць горш».

З такіх слоў пачаў учора Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. Кебіч сваё выступленне на сустрэчы з кіраўнікамі выканкомаў і прамысловых прадпрыемстваў Гродзеншчыны. Вось якія галоўныя праблемы закраналіся на гэтай сустрэчы.

АБ САДРУЖНАСЦІ НЕЗАЛЕЖНЫХ ДЗЯРЖАЎ

— Я выступаў, — заявіў прэм'ер-міністр, — супраць прыёму Арменіі і Азербайджана ў Садружнасць, паколькі яна павінна азначаць дружбу паміж дзяржавамі, а не вайну. І тым не менш большасцю і па дамаганню Ельцына гэтыя рэспублікі былі прыняты.

— Мы вельмі спадзяваліся, — працягваў далей В. Кебіч, — што Садружнасць будзе працаваць, бо гэта магутная арганізацыя, якая нейкім чынам замяніць былы Савецкі Саюз. Але тут жа пачаліся буйныя канфлікты паміж Украінай і Расіяй. Нават не паміж народамі гэтых дзяржаў, а паміж двума лідэрамі. Вазьміце заяву Краўчука аб тым, што мы ўсё зробім для таго, каб паміж украінскім і рускім народамі не пралілася кроў. Ну, што можа азначаць такая заява палітычнага лідэра? Да свядомасці народаў даводзіцца думка, што такое можа адбыцца. А гэтага ж дапусціць нельга.

Перад гэтай сустрэчай В. Кебіч наведаў Гродзенскі завод аўтаагрэгатаў, і інфармацыя, якую ён там атрымаў, яго вельмі засмуціла. Аказваецца, нягледзячы на тое, што Ельцын толькі што падпісаў з Беларуссю пагадненне, фактычна адмяняўшае яго ўказ аб забароне адгрузкі тавараў за межы Расіі, тым не менш абмежаванні існуюць. Восьмага лютага збіраюцца лідэры дзяржаў, кіраўнікі ўрадаў усіх дзяржаў Садружнасці. В. Кебіч паабяцаў вельмі жорстка паставіць там пытанне аб тым, што, калі падобныя абмежаванні будуць распаўсюджвацца на Беларусь, нам нічога іншага не застанецца, як спыніць адгрузку тавараў у Расію.

АБ ПАДАТКАХ І ЦЭНАХ

— Пры фарміраванні падатковай палітыкі, — адзначыў прэм'ер-міністр, — мы пайшлі па такім жа шляху, як і іншыя рэспублікі былога Саюза. Ва ўсіх існуе падатак на прыбытак, на дабаўленую вартасць, але не ва ўсіх ёсць «чарнобыльскі» падатак. Калі гаварыць аб Чарнобылі, дык нам сёлета дапамагла толькі Расія. Яна выдзеліла 6 з 17 мільярдаў рублёў, якія нам неабходны ў гэтым годзе для ліквідацыі вынікаў аварыі. Астатняе — за кошт чарнобыльскага падатку. Але тут, на думку В. Кебіча, адбываецца парадокс. У рэспубліцы пабудавана жыллё для перасяленцаў у незабруджаных зонах, але дзіўна, што людзі з Гомельшчыны і Магілёўшчыны туды не едуць. Чаму? Ды таму, што ў сябе яны атрымліваюць двайную зарплату плюс разавыя выплаты за пражыванне ў зонах ад 1 да 5 кюры. Як лічыць В. Кебіч, трэба або выязджаць, або не атрымліваць усіх гэтых ільгот. Бо гэтымі выплатамі мы ўсклалі на сябе вялікі цяжар адказнасці і «прывязалі» людзей да пражывання ў забруджаных раёнах.

— Пры фарміраванні падаткаў, — працягваў ён далей,— мы зыходзілі з таго, што цэны на нафту, газ будуць расці ў 3—4 разы, на гатовую прадукцыю — у два. Аднак усе бачаць, што ёсць прадукцыя, цэны на якую ўзраслі ў сто разоў. Таму мы ўсклалі на плечы прадпрыемстваў велізарны падатковы цяжар. Аднак заяўляю афіцыяльна, што па выніках першага квартала года мы вернемся да падатковай сістэмы, каб гэты цяжар зменшыць.

В. Кебіч таксама праінфармаваў прысутных аб тым, што, магчыма, 8 лютага на сустрэчы кіраўнікоў урадаў краін Садружнасці будзе вырашана пытанне аб абмежаванні прыбыткаў прадпрыемстваў, каб манапалісты не дыктавалі нам дзікія цэны. На гэтай сустрэчы будзе пастаўлена таксама пытанне аб тым, каб усе краіны Садружнасці знізілі падатак на дабаўленую вартасць. Адносна ўласных грошай прэм'ер-міністр зазначыў, што мы будзем гатовы іх увесці, калі гэта зробяць сумежныя з намі дзяржавы.

АБ ПАЛІТЫЧНАЙ СТАБІЛЬНАСЦІ Ў РЭСПУБЛІЦЫ

— Цяпер група партый, — адзначыў на сустрэчы В. Кебіч, — паставіла пытанне аб даверы Вярхоўнаму Савету. Калі пройдзе рэферэндум, а гэты давер аказаны не будзе, значыць, адбудуцца новыя выбары, і новы парламент будзе фарміраваць новы ўрад. Я не трымаюся за пасаду. Аднак палохае апатыя насельніцтва. У Мінску сёння не выбраны 11 дэпутатаў Вярхоўнага Савета. Па 3—4 разы праводзіліся выбары, і прыходзіла толькі 17—20 працэнтаў выбаршчыкаў. Здавалася б, няхай любая партыя сёння вылучае любога кандыдата. Але ж не... Я баюся, што мы не зможам сфарміраваць новы парламент, і тады ўвогуле можа наступіць безуладдзе.

Закраналіся на сустрэчы і многія іншыя праблемы. В. Кебіч пабываў таксама ў некаторых працоўных калектывах Гродзеншчыны.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Беларускае нацыянальнае Адраджэнне

Аналіз паняцця

ТЭРМІН «НАЦЫЯНАЛЬНАЕ АДРАДЖЭННЕ» — ключавое паняцце беларусазнаўства, ва ўсякім выпадку з часоў газеты «Наша ніва», якая была своеасаблівым грамадскім інстытутам беларускай культуры ў 1906 — 1915 гадах. Але цяпер узнікла метадалагічная праблема размежавання двух паняццяў, якія тэрміналагічна супадаюць: **1. АДРАДЖЭННЕ як эпоха ў развіцці культуры еўрапейскага рэгіёна ў пераходны перыяд ад Сярэдневякоўя да Новага часу. 2. НАЦЫЯНАЛЬНАЕ АДРАДЖЭННЕ як заканамернасць у гістарычным развіцці народаў і пэўных рэгіёнаў, якая выяўляецца ў паскораным руху эканамічных, сацыяльна-палітычных і культурных працэсаў да больш высокіх форм грамадскага быцця і нацыянальнай свядомасці пасля працяглых перыядаў застою альбо ўпадку.**

Ні адно з гэтых паняццяў не «пакрывае» сабою другога і не ўключае яго поўнасцю ў якасці сваёй падсістэмы. У пераходны перыяд ад Сярэдневякоўя да Новага часу гуманістычнае Адраджэнне ў дачыненні да нацыянальнага Адраджэння выступае як «цэлае» адносна сваёй «часткі», нацыянальнае Адраджэнне, якое можа паўтарацца ў пэўным гістарычным рытме, уключае ў сябе Адраджэнне гуманістычнае як свой першы этап.

Гістарычны вопыт беларускага, ды і іншых славянскіх народаў засведчыў, што за ўпадкам ці застоем этнічнай і нацыянальнай культуры ў спрыяльных гістарычных умовах наступае яе паскоранае развіццё, якое і ёсць крытэрый нацыянальнага Адраджэння. Гэтыя «зорныя часы» грамадскай і культурна-творчай актыўнасці, паскоранага засваення антычных традыцый і сусветнага культурнага вопыту справядліва завуцца эпохамі нацыянальнага Адраджэння. Яно звычайна пачынаецца з абвяшчэння роднай мовы найвялікшай каштоўнасцю і святыняй народа. Родная мова ўяўляецца той «жывой вадой», якая вяртае да жыцця і праграміруе іншыя галіны нацыянальнай культуры.

Такім чынам, нацыянальнае Адраджэнне — гэта не культурнае абасабленне, яно ўзнікае як самавыяўленне ўнутраных духоўных патэнцый этнасу. Тыя ж вонкавыя штуршкі, што «правакуюць» і стымулююць Адраджэнне, узнікаюць на скрыжаваннях блізкіх (у нашым выпадку славянскіх) культур у выніку іх канструктыўнага ўзаемадзеяння. І вось якраз тут вельмі важна захоўваць меру суадносін паміж уласна нацыянальнай, этнічнай асновай культуры, з аднаго боку, і іншанацыянальнымі ўплывамі на яе — з другога боку. Пазітыўнае іншанацыянальнае ўздзеянне на культуру нацыі рэалізуецца паміж двума крайнімі, крытычнымі пунктамі: за межамі першага з іх — недастатковасць канструктыўных іншанацыянальных уплываў, што вядзе да застою ці нават заняпаду ізаляванай нацыянальнай культуры; за межамі другога крытычнага пункта — такі лішак іншанацыянальных уплываў, які ў рэшце рэшт вядзе да разбурэння нацыянальнай культуры. Вобразна кажучы, нацыянальная культура можа быць падарвана не толькі рэпрэсіўнымі мерамі іншанацыянальнай дзяржавы, але і моцнымі «сяброўскімі абдымкамі», як гэта адбылося з беларускай у Расійскай імперыі і ў СССР. Гарманічнае, канструктыўнае ўзаемадзеянне генетычна блізкіх культур (напрыклад, беларускай і рускай, беларускай і польскай) магчыма толькі тады, калі паміж імі захоўваецца пэўная дыстанцыя, падобная да той, якая існуе паміж высокаразвітымі культурамі еўрапейскіх нацый.

Гістарычныя тыпы беларускага Адраджэння, перыядычныя ўздымы і спады нацыянальнай культуры пацвярджаюць гэтую думку.

Пэўныя «адраджэнскія» рысы характэрны для старабеларускай культуры XI—XII стагоддзяў (росквіт Полацкага і Тураўска-Пінскага княстваў, высокі ўзровень дойлідства, пісьменнасці, прыкладнога і выяўленчага мастацтваў, асветніцкая дзейнасць Ефрасінні Полацкай і Кірылы Тураўскага).

Наступная эпоха, якая ахоплівала каля трохсот гадоў (XIII — XV стагоддзі), — пакуль што недастаткова вывучана. Тады завяршалася станаўленне беларускай народнасці, старабеларускай мовы, этнічных, стыхійна-народных форм культуры. Адбывалася як быццам бы вяртанне яе да першапачатковай прастаты, аднак не ў форме рэгрэсіўнага, «зваротнага» руху. Гэта быў складаны сінтэз — калі да славяна-візантыйскіх традыцый далучаліся новыя для гэтага рэгіёна еўрапейскія творчыя імпульсы. Самабытны ўсходнеславянскі тып сярэдневяковай культуры завяршаў свой цыкл развіцця, яго духоўны набытак стаў асновай для ўзгадавання старабеларускай культуры пераходнага перыяду ад Сярэдневякоўя да Новага часу (XVI — XVII стагоддзі).

ГІСТАРЫЧНЫ ЦЫКЛ нашага рэнесанснага Адраджэння пачаўся ў 1517 годзе працай «вучонага мужа Францыска Скарыны са слаўнага града Полацка» ў Празе, а потым — у Вільні. А закончыўся ён а другой палове XVII стагоддзя літаратурна-асветніцкай місіяй рыфматворцы-іераманаха Сімяона Полацкага ў Маскве.

Паміж дзвюма сіметрычна суаднесенымі эпохамі духоўнага ўздыму народа — гуманістычным Адраджэннем XVI стагоддзя і нацыянальным Адраджэннем другой паловы XIX — пачатку XX стагоддзя — амаль двухсотгадовы перыяд заняпаду, часам «паўпадпольнага», неафіцыяльнага развіцця беларускай культуры, літаратуры і літаратурнай мовы. Гэта была пераходная эпоха ад культуры беларускай народнасці, якая яшчэ не паспела аформіцца ў класічную нацыю, да ўласна нацыянальнай, самабытнай культуры беларусаў — новай у Еўропе нацыі, якая амаль да апошняй чвэрці нашага стагоддзя заставалася нацыяй-падчаркай, не прызнанай (альбо прызнанай умоўна, з «агаворкамі») не толькі Расіяй і Польшчай, якія працягвалі прад'яўляць на Беларусь свае міфічнае «гістарычнае» права, але і заходнееўрапейскімі дзяржавамі. Тыповымі дзеячамі культуры Беларусі гэтага «застойнага» перыяду былі пісьменнікі «на скрыжаваннях славянскіх традыцый». Ужо Сымон Будны і Сімяон Полацкі — гэта пісьменнікі «на сумежжы дзвюх культур»: першы — беларускай і польскай, другі — беларускай і расійскай.

Парадокс гісторыі нашай культуры вось у чым: тая славутая «адсталасць», «забітасць», «неадукаванасць», «бескультурнасць» карэнных беларусаў, пераважна сялянства, гарадскога і мясцовага рамесніцкага люду, пра што любілі паразважаць польскія і расейскія «краёвыя» інтэлігенты, публіцысты і падарожнікі ў XVIII — XIX стагоддзях, якраз дазволіла захаваць генетычнае «ядро» самабытнай народнай культуры, якое пазней стала асновай нацыянальна-культурнага Адраджэння. Гэтае ядро — этнаграфічная культура — была выключана са сферы афіцыяльнага функцыяніравання і праз гэтую сваю ізаляванасць зберагла сябе ад дэнацыяналізацыі, растварэння ў афіцыяльным моры польскай і расейскай культуры. Пад магутны прэс паланізацыі і русіфікацыі падпадалі толькі «вяршкі» культуры, яе афіцыяльная, функцыянальная частка — школа, друк, некаторыя прафесіянальныя віды і жанры мастацтва, сферы дзяржаўна-грамадскага кіравання — усё тое, з чаго фактычна была «выключана» асноўная частка працоўнага народа.

БЕЛАРУСКАЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЕ АДРАДЖЭННЕ ажыло праз чвэрць стагоддзя пасля падзелу Рэчы Паспалітай паміж Аўстрыяй, Прусіяй і Расіяй (1772—1795 гг.), працягвалася каля стагоддзя (20-я гады XIX — 20-я гады XX ст.) і прайшло тры этапы станаўлення нацыянальнай самасвядомасці, барацьбы за духоўна-культурнае і грамадска-палітычнае самавызначэнне народа: 20-я — пачатак 60-х гадоў XIX ст. (да падаўлення паўстання 1863 г.); канец XIX ст. — 1920 г. (да Рыжскага «мірнага» дагавора); 20-я гады XX ст. (так званая «беларусізацыя» ў СССР). Чарговыя хвалі ўздыму гэтага руху ў неспрыяльныя перыяды змяніліся яго спадам, часовым зацішшам, што дазваляе гаварыць пра адносную самастойнасць кожнага з этапаў, бо яны адрозніваліся не толькі сваімі мэтамі і вынікамі, але і тымі грамадскімі сіламі і духоўнымі імпульсамі, якія падзялілі гэты рух.

Першы этап пачаўся як літаратурнае асветніцтва, якое ўзнікла ў рэгіёне ўплыву Віленскага імператарскага універсітэта.

Гэты ранні этап нацыянальнага Адраджэння можна назваць рамантычным, бо яго заснавальнікі і прадаўжальнікі (Ян Чачот, Ян Баршчэўскі, Рамуальд Падбярэзскі і інш.) марылі пра аднаўленне «страчанага ідэала» гістарычна пройдзенай грамадска-палітычнай рэальнасці — Рэчы Паспалітай і Вялікага княства Літоўскага. Аднак іх суб'ектыўныя намеры і абектыўныя вынікі іх дзейнасці, як гэта звычайна бывае ў рамантыкаў, далёка не заўсёды супадалі. Бо гістарычнай задачай народаў падзеленай паміж суседнімі дзяржавамі Рэчы Паспалітай тады было стварэнне нацыянальных дзяржаў. Галоўнай перашкодай на шляху гэтага руху аказалася палітыка Расійскай імперыі, што імкнулася стаць вялікай дзяржавай унітарнага тыпу, а гэта значыць, бачыла ў руху за нацыянальнае самавызначэнне «сепаратызм» і падаўляла яго ўсімі магчымымі сродкамі.

Падаўленнем паўстання К. Каліноўскага (1864) закончыўся першы этап «новаеўрапейскага» нацыянальнага Адраджэння і з творчасці Ф. Багушэвіча (90-я гады XIX ст.) пачалася другая хваля гэтага адраджэнскага руху — пераважна мірнага, аб'ектыўна нацэленага на выхаванне нацыянальнай самасвядомасці народа, развіццё яго мовы, літаратуры, іншых відаў мастацтва, грамадскай думкі, на стварэнне незалежнай ад каланіяльных улад палітычнай і сацыяльна-культурнай інфраструктуры — аматарскіх суполак і партый, нацыянальнага друку, наблізжэнне школы і царквы да традыцый нацыянальнай культуры. Своеасаблівая «прэлюдыя» да гэтай «сімфоніі» беларускага Адраджэння ёсць творчасць Ф. Багушэвіча, якая была ў гісторыі «маладой Беларусі» жывым ланцужком, што аб'яднаў традыцыі Скарыны, першых адраджэнцаў 20—60-х гадоў XIX ст. і эпоху «Нашай нівы», калі ствараласся беларуская літаратурная класіка.

Доказам таго, што нашае Адраджэнне далёка не закончылася, з'яўляецца сёння сутыкненне двух палярных працэсаў — масавай дэнацыяналізацыі (русіфікацыі) на ніжэйшых узроўнях быцця і культуры і рэнацыяналізацыі — вяртання «блудных» сыноў (і дачок) да Бацькаўшчыны, роднае мовы і культуры — на вышэйшых элітарных узроўнях. Пра тое, што цяперашняя дэнацыяналізацыя Беларусі — бесперспектыўная і тупіковая тэндэнцыя, сведчыць духоўна-культурная немач дэнацыяналізаванай большасці «сярэдніх» слаёў грамадства — інтэлігенцыі і чыноўніцтва. Мы бадай што не памылімся, калі скажам, што за апошняе стагоддзе гэтая колькасная большасць нічога істотнага не дабавіла ні да беларускай, ні да расійскай культуры — мовы, навукі, мастацтва, іншых галін рускай духоўнай творчасці. Распад былой унітарнай дзяржавы паволі і няўхільна звужае сацыяльна-палітычную базу русіфікацыі, якая раней планамерна праводзілася пануючымі грамадска-палітычнымі структурамі саюзнага цэнтра і яго мясцовай агентурай, рыхтуе глебу да новага, глабальнага Адраджэння нацыі.

Уладзімір КОНАН,
доктар філасофскіх навук.

Музей беларускай міліцыі

ГЭТА ВЕЛЬМІ НЕЗВЫЧАЙНЫ МУЗЕЙ. Тут у адным пакоі сустрэліся рэчы, якія ніколі не знаходзіліся побач, а калі, нарэшце, здаралася такое — гучалі стрэлы, лілася кроў, шчоўкалі наручнікі. Тут можна ўбачыць партрэты першых беларускіх міліцыянераў і фотадакументы аб злачынствах банд, баявы ордэн загінуўшага сяржанта і кулі, якія абарвалі яго жыццё, спецтэхніку аператыўных груп і самаробную зброю сённяшніх гангстэраў.

ГЭТА — МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАЙ МІЛІЦЫІ. Знаходзіцца ён у Мінску, займае адзін паверх невялікага будынка і чамусьці не вельмі рэкламуецца. А дарэмна! Экспазіцыя лепш за іншыя кінафільмы і раманы пераконвае: мая міліцыя мяне беражэ.

НА ЗДЫМКАХ: новыя матэрыялы з рассакрэчаных архіваў аглядаюць дырэктар музея **Г. ПАЎЛЮКОВА** і **Т. МІХАЙЛАВА**; прыгавор па справе І. Марозава, які ў 1922 годзе за крадзеж трох дошак быў прыгавораны да прымусовых работ; зброя — рэчавыя доказы злачынства.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Падаткам тавары не заменіш

Што робіцца і што неабходна зрабіць, каб прадпрымальніцтва ў Савецкім раёне г. Мінска стала больш шырокім і эфектыўным

ВІДАЦЬ, КОЖНЫ З НАС, народных дэпутатаў, быў некалькі здзіўлены, калі ўбачыў гэтую імправізаваную выставу. На ёй былі прадстаўлены разнастайныя тавары — ад звычайных бялізнавых прышчэпак і дзіцячых лялек да добрых куртак і шыкоўных жаночых боцікаў коштам больш за тысячу рублёў. Але арганізавалі і разгарнулі такі таварны вернісаж не дзеля нейкага там сюрпрызу ці продажу (хоць і не без гэтага), а галоўным чынам дзеля таго, каб паказаць, чым займаюцца, якую канкрэтна прадукцыю вырабляюць і рэалізуюць кааператывы, малыя прадпрыемствы, асобныя прадпрымальнікі. І на тое была важкая падстава, бо адным з першых пунктаў у парадку дня чарговай сесіі райсавета значылася: «Аб развіцці прадпрымальніцкай дзейнасці ў раёне».

Што і казаць, пытанне актуальнае, важнае і даволі няпростае. Прытым узнікла яно не на пустым месцы. Як вядома, глыбокія палітычныя і сацыяльна - эканамічныя перамены ў рэспубліцы, укараненне рыначных адносін выклікалі фарміраванне шматукладнай эканомікі, з'яўленне новых метадаў гаспадарання. Перш-наперш такіх, як арэнда, кааперацыя, індывідуальная працоўная дзейнасць. Усе мы добра памятаем, як бурна пачаў развівацца кааператыўны рух. Безумоўна, ён прынёс нямала станоўчага, але ў той жа час на яго рахунку і шмат негатыўнага, нават шкоднага. Натуральна, не ўсе гэтыя фарміраванні вытрымалі праверку часам і жыццём. Калі, скажам, у перыяд максімальнага іх росквіту ў раёне было зарэгістравана 300 кааператываў, то зараз засталося толькі 240, у якіх занята 6.700 чалавек.

Можна доўга пералічваць, чым яны займаюцца. Як адзначыла ў дакладзе намеснік старшыні выканкома І. Шуляхоўская, 30 кааператываў вырабляюць тавары народнага спажывання (ТНС): абутак, адзенне, фурнітуру, мэблю, аўтамотазапчасткі, гаспадарчыя і іншыя прылады; 40 — аказваюць насельніцтву разнастайныя бытпаслугі і 70 — спецыялізуюцца на рамонтных і будаўнічых работах, выпуску будматэрыялаў.

Як бачым, спектар дзейнасці шырокі і даволі шматгранны. Адпаведна і аб'ём вытворчасці прадукцыі таксама значны. Напрыклад, кааператыў «Мінск-АБС» летась выдаў ТНС больш чым на 7 мільёнаў рублёў, што складае амаль гадавую праграму іх вытворчасці на такіх прадпрыемствах, як «Прамсувязь», «Ударнік», МПВА імя Я. Коласа. Сёлета ж ён плануе вырабіць гэтых тавараў на суму амаль удвая большую.

У кааператываў «Дары зямлі» і «Крок» іншы напрамак дзейнасці — нарыхтоўка і рэалізацыя сельгаспрадукцыі. Скажам, першы з іх толькі ў нашым раёне адкрыў 20 кіёскаў, і яго прыбытак, які падлягаў падаткаабкладанню, летась склаў 350 тысяч рублёў.

Варта сказаць, што прадпрымальніцтва атрымала «другое дыханне» пасля таго, як былі прыняты адпаведныя заканадаўчыя акты, перш за ўсё Закон «Аб прадпрымальніцтве ў Рэспубліцы Беларусь». За апошнія паўтара года ў раёне зарэгістраваны 4 акцыянерныя таварыствы, 350 таварыстваў з абмежаванай адказнасцю, 400 малых прадпрыемстваў. Больш за ўсё МП створана дзяржаўнымі прадпрыемствамі (арганізацыямі) і прыватнымі асобамі, а таксама так званых сямейных.

Зразумела, па маштабнасці і размаху дзейнасці прыярытэт тут пакуль за тымі фарміраваннямі, заснавальнікамі якіх выступілі дзяржпрадпрыемствы. Напрыклад, НВА «Спектр» аб'яднала 15 МП, большасць якіх ушчыльную займаецца распрацоўкай і вытворчасцю разнастайных спажывецкіх тавараў. МП «Прокус» (заснавальнік — завод «Ударнік») завяршае будаўніцтва перапрацоўчага цэха, у якім плануе сёлета вырабіць і рэалізаваць мясапрадуктаў на мільён рублёў. Фірма «Тэрмес» узводзіць асфальтабетонны завод. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Дарбуд-сэрвіс» пракладвае дарогі і за год выканала работ на 8 мільёнаў рублёў.

Добра гэта? Безумоўна. Толькі ад рэгістрацыі і перарэгістрацыі новых фарміраванняў у бюджэт раёна за мінулы год паступіла 1,8 мільёна рублёў. А падатак на прыбытак ад прадпрыемстваў недзяржаўнага сектара яшчэ больш папоўніў бедную раённую казну — ён склаў 16,5 мільёна рублёў. А гэта амаль 20 працэнтаў да агульнага аб'ёму падаткаў на прыбытак з усіх прадпрыемстваў і арганізацый. Гэтыя лічбы маглі б быць і больш значнымі. Аднак асноўная колькасць МП створана на працягу года, і плацяжы іх, у адпаведнасці з заканадаўствам, аказаліся мінімальнымі, а некаторыя нават мелі льготы. На жаль, не ўсе прадпрымальнікі ў згодзе з заканадаўствам. Раённая падатковая інспекцыя правяла 116 праверак, і па іх выніках у бюджэт вернута ў выглядзе плацяжоў і штрафаў звыш 12 мільёнаў рублёў. Як высветлілася, кожная другая з правераных арганізацый парушала падатковае заканадаўства, правілы вядзення бухгалтарскага ўліку, плацёжную дысцыпліну. Вядома, гэта непарадак. І вінаватыя (а іх дзесяткі) заслужана пакараны рублём.

Але давайце ўсё ж прыгадаем, якая асноўная задача прадпрымальніцкай дзейнасці? Яна перш-наперш павінна быць накіравана і выкарыстана для непасрэднага, канкрэтнага вырашэння актуальных пытанняў і вострых праблем раёна, рэалізацыі важнейшых сацыяльных праграм — харчовай, жыллёвай, вытворчасці ТНС, аказання паслуг насельніцтву і інш. Але ні ў якім разе не для таго, каб з іх атрымліваць падатак, спаганяць штрафы і такім чынам латаць дзіравы бюджэт.

Практыка краін з устойлівымі рыначнымі адносінамі сведчыць: эканоміка пачынае дзейнічаць нармальна, калі ствараецца неабходная канкурэнцыя паміж прадпрымальнікамі — адна арганізацыйна - структурная адзінка на 100 чалавек насельніцтва. Значыць, у раёне павінна быць як мінімум 1.000 такіх юрыдычных суб'ектаў. А да такой прапорцыі тут яшчэ ой як далёка.

І правільна гаварыў на сесіі старшыня пастаяннай планава-бюджэтнай камісіі М. Цэдрык аб тым, што прадпрымальнікі, запрошаныя на яе апошняе пасяджэнне, выказалі нямала слушных прапаноў, а заадно і папрокаў. Апошнія зводзяцца да таго, што гэтым людзям з боку райвыканкома, райсавета і дэпутатаў патрэбна пастаянная падтрымка і канкрэтная дапамога. І ў выдзяленні месца для размяшчэння сваёй «установы», і ў разумным укладзе сродкаў, і ў атрыманні льгот на першых кроках, каб дзелавы чалавек змог замацавацца і трывала стаць на ногі. Неабходны і цэнтр фірменнага гандлю, хоць гэта не такое простае пытанне.

— Лічу, што да прадастаўлення льгот варта адносіцца ўважліва, — сказала народны дэпутат Т. Бяляева. — Тыя кааператывы, у прыватнасці «Дары прыроды», якія маюць мільённыя прыбыткі, іх трэба пазбавіць. А навічкам абавязкова неабходна дапамагаць.

Слушная заўвага. Калі ў 1990 годзе такімі льготнымі стымуламі карысталіся 20 МП, летась — 7, то на сённяшні дзень пакуль няма ніводнага.

— Я, як прадпрымальнік, — зазначыў старшыня кааператыва «Верас», народны дэпутат С. Качаргін, — таксама за тое, каб прыярытэт ва ўсім быў за вытворчымі прадпрыемствамі, а не за рознымі біржамі, канторамі, якія нічога не вырабляюць.

Поўнасцю згодзен з такой пастаноўкай пытання. Ні для кога не сакрэт, што сёння знайсці нейкі прытулак таму ж кааператыву — праблема з праблем. У раёне прадпрыемствам недзяржаўнага сектара выдзелена нежылых памяшканняў агульнай плошчай 3,5 тысячы квадратных метраў. Дык вось, заўважце, з іх 2,3 тысячы займаюць фарміраванні, якія не зарэгістраваны ў Савецкім раёне. Аналіз спіса «пасяленцаў» наводзіць на сумны роздум. Атрымліваецца даволі дзіўная арыфметыка: з агульнай іх колькасці (57) — 10 «чужых» і 14 сваіх — гэта розныя адміністрацыйныя ўстановы (канторы). Затое фарміраванняў чыста вытворчага характару не набіраецца і дзесятка. Значыць, гэта не парадак і яго неабходна выпраўляць: адміністратары нас таварамі не заваляць.

Каб колькасць прадпрымальнікаў значна павялічылася і ў іх з'явілася спрыяльнае для канкурэнцыі асяроддзе, неабходна правесці раздзяржаўленне і дэманапалізацыю дзяржаўнай уласнасці. Перш за ўсё ў сферы бытавога абслугоўвання, гандлю, грамадскага харчавання. Работа ў гэтым кірунку ідзе, але вельмі ж ужо марудна, з аглядкай. Бар'ераў і рагатак на яе шляху больш чым дастаткова, а магчымасці раённага звяна ў такой важнай справе вельмі абмежаваныя. Гэта ж факт, што ўсе апошнія нарматыўныя акты Мінгарвыканкома прадугледжваюць абсалютныя правы яго аддзелаў і службаў у такіх пытаннях. Нават рэгістрацыю статутаў аб'ектаў камунальнай уласнасці, якія змянілі арганізацыйна-прававую форму гаспадарання, Мінгарвыканком пакінуў за сабой.

Вось чаму на сесіі райсавета прыняты зварот да народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь аб хутчэйшым прыняцці Закона «Аб прыватызацыі».

Іван БРАЛКА,
народны дэпутат Савецкага раённага Савета народных дэпутатаў г. Мінска,
кар. «Звязды».

НА ПАЛІТЫЧНЫМ НЕБАСХІЛЕ

Аляксандр ФЯДУТА: «АД СВАЁЙ ГІСТОРЫІ НЕ АДМАЎЛЯЕМСЯ...»

Неяк ціха і непрыкметна ў палітычным жыцці рэспублікі адбылася, на наш погляд, немалаважная падзея — XXX нечарговы з'езд ЛКСМ Беларусі. Калісьці шуму вакол такой падзеі было многа, адводзіліся цэлыя газетныя палосы, на саміх жа з'ездах панавалі спакой і абыякавасць. Летась на пачатку снежня ў маладзёжным міжнародным цэнтры «Юнацтва» пад Мінскам усё было інакш. Дух вастрыні «баталій» паміж дэлегатамі з'езда, якія прадстаўлялі розныя плыні ў маладзёжным руху, перадаць на словах цяжка. Якія ж вынікі такой дыскусіі? Асноўны — гэта тое, што ЛКСМБ перастаў існаваць як флагман беларускай моладзі, нарадзілася новая арганізацыя — Саюз моладзі Беларусі, у які ўжо ўвайшлі ці збіраюцца ў хуткім часе гэта зрабіць многія іншыя маладзёжныя арганізацыі. Першым сакратаром новага Саюза абраны Аляксандр Фядута, які да гэтага працаваў сакратаром ЦК ЛКСМБ. Прайшоў ужо час, улегліся страсці, і сёння можна спакойна разабрацца з тым, што было, і з тым, што намячаецца...

— Такім чынам, Аляксандр, СМБ у адпаведнасці з законам стаў пераемнікам ЛКСМБ...

— Пачакай, хто сказаў такое? Неабходнасці ў аб'яўленні пераемніка на з'ездзе не было. З юрыдычнага пункту гледжання арганізацыя (я маю на ўвазе ЛКСМБ) не знішчалася, а ўступіла ў паласу рэарганізацыі. Адбылася не простая змена назвы, а самае звычайнае прывядзенне яе ў адпаведнасць з рэальным становішчам спраў у саюзе і з рэальнай яго дзейнасцю.

— Ну, а як жа традыцыі? Слаўныя рэвалюцыйныя, баявыя і працоўныя традыцыі камсамола, якімі ён так ганарыўся?! Адбылася пераацэнка каштоўнасцей, ці, наадварот, мы можам хоць тут сказаць аб пераемнасці?

— Грэшна адмаўляцца ад сваёй гісторыі. Якая б яна ні была, наша гісторыя, — яна наша. І гэтым усё сказана. Мне не сорамна, што да мяне пасаду першага сакратара займалі такія людзі, як Платон Галавач, Кірыла Мазураў, Пётр Машэраў. Так, у нас не ўсё так светла, як хацелася б. Але што ні кажыце, нам ёсць чым ганарыцца, нават калі браць апошнія гады.

Што ж датычыць таго, аб чым, я думаю, ты ўжо падрыхтаваў пытанне, — аб традыцыях ідэалагічных, то тут можна сказаць наступнае: так, мы на з'ездзе адмовіліся ад адной, асобна ўзятай ідэалогіі, адмовіліся таму, што сёння гэта прывяло б да рэзкага звужэння членскай базы, таму што наперадзе рынак, а, зыходзячы з нашага пункту гледжання, драбніць сілы з прычыны ідэалагічных прынцыпаў у такі складаны час амаральна. Сёння нас надта многае аб'ядноўвае, для таго каб раздзяляцца. Але ж аднадумства мы адкінулі яшчэ на XXIX з'ездзе, калі камсамол адмовіўся ад статуса грамадска - палітычнай арганізацыі. Больш года мы праіснавалі як грамадская арганізацыя. Без усялякай палітыкі, наколькі гэта было магчыма. Іншая справа, што жыццё падштурхоўвае, і мы, хочам мы таго або не, павінны вывучаць палітычныя пытанні, магчыма, нават уплываць калі-нікалі на іх, бо нават сацыяльная палітыка — гэта таксама палітыка.

— Але давай адкінем пакуль палітыку наогул. Чым жа канкрэтна будзе займацца Саюз моладзі Беларусі?

— На маёй памяці за апошнія гады не адбылося ніводнага пленума, на якім бы не прысутнічаў хто-небудзь з кіруючых партыйных работнікаў і не казаў: вось, камсамол ударыўся ў камерцыю, камсамол не займаецца камуністычным выхаваннем... Так было яшчэ зусім нядаўна. Што адказаць на гэта? Не займаемся і займацца не збіраемся. Мы павінны рабіць іншае — абараняць рэальна існуючыя сацыяльна значныя праблемы. Гэта фактычна ляжыць у аснове нашага статута і нашых сённяшніх праграм. Даволі часта гучалі ў наш адрас і такія папрокі: маўляў, нават год назад вы не здолелі адмовіцца ад партыйнага кіраўніцтва над сабой, захаваўшы слова «камуністычны» ў назве арганізацыі. Мы даўно ўжо не прызнаём ніякага кіраўніцтва, а адкінуць тады гэтае слова было проста немагчыма. Ёсць гарачыя галовы, якія патрабуюць: закрэсліць, забыць усё. Але як я магу адмаўляць тое, што рабілася, дапусцім, у 30-я гады? Я не прымаў у гэтым удзелу, я нарадзіўся ў 64-м. І не магу адказваць за першага сакратара ЦК ВЛКСМ Сямічаснага, які назваў Пастэрнака свіннёй. Таму давайце размяжоўваць, давайце памятаць: калі мы гаворым аб гістарычнай адказнасці, то, як правіла, б'ём тых людзей, якія па сутнасці ні ў чым не вінаватыя. Не ўсё было добра, і не ўсё было дрэнна. Гэта мая асабістая пазіцыя...

Рэальная абарона інтарэсаў моладзі. Мы спыніліся на гэтым. Якія ж гэта інтарэсы? Працаўладкаванне. У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам пры скарачэнні звальняюць у першую чаргу каго? Таго, хто прыйшоў на работу апошнім, — як правіла, маладога спецыяліста. І калі на рэспубліканскай сесіі парламента хтосьці з дэпутатаў устаў і сказаў, што мы ценевікі, што мы адмываем грошы, то як не паднімецца тут абурэнне ў народа? Але ж пра якія грошы ідзе гаворка? Узносы мы адмываем? Ад каго? Калі ж заходзіць гаворка аб прадпрымальніцкай дзейнасці камсамола, то гэта ставіцца чуць не ў віну. Ды дзякуй трэба сказаць камсамолу, што ён першы заняўся стварэннем малых прадпрыемстваў, акцыянерных таварыстваў і іншага. У гэтым напрамку мы будзем працягваць рухацца і далей. Зразумела ж, што забяспечыць работай на малым прадпрыемстве ўсіх маладых людзей немагчыма. Значыць, неабходна ствараць спецыялізаваную службу занятасці моладзі. Сёння, нарэшце, такая служба рэгіструецца — яна ствараецца на базе штабоў студэнцкіх атрадаў. Сузаснавальнікамі, дзякуй Богу, згадзіліся-такі стаць Дзяржкампрацы і Міністэрства народнай адукацыі, хоць цягнулі да канца. Між тым, наша служба магла б ужо працаваць месяцы тры.

Далей. Стварэнне сістэмы фондаў сацыяльнай абароны моладзі. Я вельмі паважаю нашу «маладзёжную» камісію ў Вярхоўным Савеце, але той факт, што яна не палічыла патрэбным усур'ёз заняцца Законам аб асновах дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі (ён не прыняты ў другім чытанні), што яна не ўзняла пытання аб выбранні міністра па справах моладзі, — гэта грэх. Мы са свайго боку для гэтага зрабілі ўсё магчымае. Вось зараз самі ствараем фонд — фінансавую крыніцу, з якой маладзёжныя арганізацыі, аб'яднанні, якія толькі становяцца на ногі, маглі б чэрпаць дапамогу, браць крэдыты. Такія фонды па ініцыятыве камсамола ўжо створаны на 80 працэнтах прадпрыемстваў.

МЖК — таксама наша праблема, не варта паглыбляцца ў яе — тут усё вядома. Гэты рух мы будзем падтрымліваць, наколькі магчыма.

І апошні напрамак, які хацелася б выдзеліць. Адпачынак. Нас «білі» за гэта даўно. На адной з сесій, напрыклад, дэпутат Герасюк заявіў: «Яны ж адну парнаграфію круцяць...» Якую парнаграфію? Вазьміце любую газету, якая друкуе рэпертуар дзяржаўных кінатэатраў, і паглядзіце, колькі фільмаў там пазначаны дзвюма зорачкамі. Дык хто разбэшчвае моладзь? Мы, напрыклад, збіраемся на базе сваёй залы адкрыць спецыялізаванае месца для прэзентацый работ маладых кінематаграфістаў. Хто ім яшчэ прадаставіць такую магчымасць? Вялікі грэх на сумленні Саюза пісьменнікаў Беларусі. Часопіс «Маладосць» мае двух заснавальнікаў, а ўтрымлівае яго жабрацкі, усімі кляты камсамол. Тое ж самае і з многімі іншымі выданнямі.

— Будзем лічыць, што з задачамі Саюза разабраліся. А як я магу стаць яго членам?

— Членства ў СМБ фіксаванае. Без гэтага арганізацыя ператвараецца ў рух. Мы будзем мець дзве катэгорыі членаў. Адна — індывідуальная: я пішу заяву і мяне прымаюць. А можна зрабіць і інакш. Мы з вамі, напрыклад, з'яўляемся членамі нейкай арганізацыі, якая мае свой статут, сваю назву, але няма ў яе ўласнай базы, фінансаў. У такім выпадку, калі мы не маем нічога супраць прынцыпаў і перакананняў СМБ, кіруючыя органы нашай арганізацыі прымаюць рашэнне аб уступленні ў Саюз на правах калектыўнага члена, заключаецца дагавор паміж двума бакамі. Каб не быць галаслоўным, скажу, што тая ж арганізацыя МЖК мае намер зрабіць такі крок, савет маладых вучоных Беларусі таксама...

— Стала вядома, што на з'ездзе выявіліся сур'ёзныя рознагалоссі паміж прыхільнікамі Ленінскага камуністычнага саюза моладзі і так званымі «самбістамі» (ад абрэвіятуры СМБ). Якія тут праблемы і як яны будуць вырашацца?

— Вельмі проста. Мы ніяк не абмяжоўваем перакананні членаў сваёй арганізацыі. Прыхільнікі ЛКСМБ выступаюць за адраджэнне камсамола, не маючы нічога супраць СМБ.

— А як са сродкамі? На што будзе жыць СМБ?

— Існуе ж незабароненая законам гаспадарчая дзейнасць, акрамя ўсяго іншага. Я тут хачу сказаць вось што: напярэдадні адкрыцця з'езда ў перадачы «Крок» было заяўлена наступнае: колькі часу існуе камсамол, столькі ж існавала і дзяржаўная датацыя на яго. Дазвольце пераканаць вас, што ў пасляваенны перыяд ніводнай дзяржаўнай капейкі камсамол не атрымаў. Ва ўсіх цывілізаваных краінах, якія даўно ўжо жывуць па законах рынку, маладзёжныя арганізацыі карыстаюцца льготамі на гаспадарчую дзейнасць.

— Цікава было б бліжэй пазнаёміцца з новым лідэрам беларускай моладзі.

— Мне 27 гадоў. Нарадзіўся і ўсё жыццё пражыў у Гродне. Маці — майстар цэха на тытунёвай фабрыцы. Пасля школы вучыўся ў Гродзенскім універсітэце, скончыў яго, атрымаўшы дыплом з адзнакай. Пяць гадоў выкладаў рускую літаратуру ў СШ № 20 Гродна. У лютым гэтага года выбраны сакратаром ЦК ЛКСМБ, аднак два разы на тыдзень працягваў ездзіць у школу і выкладаць любімы прадмет, за што атрымаў, відаць, апошні ў гісторыі ВЛКСМ «Знак Гайдара» з надпісам: «За вернасць вучням». Можна сказаць і гэта: камуніст. Але мае камуністычныя ідэалы ніяк не паўплываюць на маю работу. Партрэт Леніна вісіць у кабінеце па-ранейшаму. Працягваю пісаць дысертацыю па раману «Яўгеній Анегін» — з'яўляюся саіскальнікам на кафедры рускай літаратуры Санкт-Пецярбургскага універсітэта.

Гутарыў
Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

РОЗГАЛАС

ПАРТЫЯ КАМУНІСТАЎ ЗБІРАЕ ПАПЛЕЧНІКАЎ

Для тых з мінчан, у каго ёсць партыйны білет і хто хоча застацца ў радах камуністаў, праблем з гэтым няма. Трэба толькі не паленавацца з'ездзіць на вуліцу Дарашэвіча, 10 і зайсці ў кватэру нумар 8. Кожны дзень з 15 да 19 гадзін тут ідзе перарэгістрацыя былых камуністаў у Партыю камуністаў Беларусі. Займаюцца перааформленнем дакументаў і зборам узносаў члены палітыканкома ПКБ Амяльян Ляпешка і Валянціна Свяцкая. Робіць яны гэта на грамадскіх асновах у вольны ад асноўнай работы час.

— Вось спіс за 3 лютага, — працягнуў мне ведамасць з прозвішчамі і памерам зарплаты людзей А. Ляпешка. — Сёння зарэгістравалі 46 чалавек. Гэта найбольш за ўвесь час перарэгістрацыі.

З самага пачатку гэтай працы сюды штодзённа прыходзілі да 20 чалавек. Але колькасць жадаючых расце. Хто сюды ідзе? Спачатку ў асноўным ішлі людзі сярэдняга ўзросту і вельмі маладыя. Зараз — усё больш сярэдняга ўзросту. Як паказвае павярхоўны аналіз, прыблізна 40 працэнтаў перарэгістраваных — ветэраны, недзе 20 працэнтаў моладзі і астатнія — людзі сярэдняга ўзросту. З былых партыйных работнікаў перарэгістраваліся толькі шэсць чалавек. Сярод іх — першы сакратар абкома, сакратар гаркома, кансультант ЦК, кансультант ГК, першы сакратар райкома.

— Нас радуе, — гаворыць В. Свяцкая, — што большае маладых. Іх мы ўжо нават вылучылі ў асобнае маладзёжнае крыло. Ідуць да нас студэнты, навучэнцы. Ёсць маладыя, якія не былі камуністамі, але жадаюць уступіць у ПКБ. Пакуль ідзе перарэгістрацыя. Яна будзе закончана да канца лютага. Прыём пачнём у сакавіку. Ён будзе крыху прасцейшым, чым было ў КПСС. Спатрэбіцца асабістая заява і на ёй — парукі...

Колькі ўсяго перарэгістравалася ў ПКБ, яшчэ невядома. У Мінску гэтым займаюцца ў чатырох пунктах. Але, відаць, ужо зараз можна зрабіць вывад: чым горшая сітуацыя ў грамадстве, тым больш прыхільнікаў у ПКБ.

Марыя ДАБЖЫНСКАЯ.

ЭКСПРЭС-ДАЙДЖЭСТ

«КАПЕЕЧНЫ» БУНТ

У апошнія дні пасажыры кіеўскага і харкаўскага метрапалітэнаў сутыкнуліся з перашкодай, якая выклікае злосць і раздражненне сваёй несуразнасцю: няма дробных грошай.

Начальнік кіеўскага метрапалітэна М. Балацкі растлумачыў:

— Да пераходу на новыя цэны метрапалітэн падрыхтаваўся належным чынам. Былі перароблены прапускныя і разменныя аўтаматы. Адкрылі дадатковыя касы. Нават знайшлі дадаткова разменную манету. Але ўся бяда ў тым, што падаражанне праезду на метро супала са з'яўленнем шматразовых купонаў. А гандаль груба парушае палажэнне аб уводзе купонаў, аказваючы нам «мядзведжую» паслугу. У магазінах павінны даваць рэшту да аднаго купона, прымаць тыя ж капейкі, калі рэч або прадукт каштуе крыху менш або крыху больш купона. Але прыём дробных грошай ідзе ў неабмежаванай колькасці. Гэта я сам бачыў— пры мне пакупнік заплаціў за тавар дробнымі да сямі рублёў, без адзінага купона.

Даведаўшыся пра гэта, людзі пайшлі на станцыі метро. Бо зараз ні ў адным кіёску ці магазіне не разменяеш папяровыя грошы. Гэта можна зрабіць толькі ў нас. Мы назіралі. Чалавек мяняе рубель і зноў становіцца ў чаргу. 90 працэнтаў пасля размену ідуць на вуліцы, а не на эскалатар. Такім чынам людзі імкнуцца павялічыць сваю магчымасць набыць тавар. Таму ў хуткім часе пусцім у абарачэнне трыццацікапеечныя талоны на метро і на іх будзем мяняць папяровыя грошы.

«Рабочая газета Украіны».

КРЫХУ ПРА ЦЭНЫ

Пакуль «Георг Отс» стаіць на прафілактычным рамонце ў порце Хельсінкі, Эстонскае марское параходства вырашыла з 1 лютага г.г. устанавіць новыя тарыфы для пасажыраў, якія карыстаюцца паслугамі гэтага судна. Як аказалася, зараз пасажыры дзеляцца на некалькі катэгорый.

Першая—гэта жыхары Эстоніі, Латвіі і Літвы. Для іх вызначаны рублёвыя цэны на білеты. У адзін бок ён будзе каштаваць 600 рублёў, а ў абодва — 1.100.

Другая катэгорыя—тыя, хто мае дазвол на пражыванне і работу ў замежных краінах, але пастаянна жыве ў адной з Прыбалтыйскіх рэспублік. Ім давядзецца 50 працэнтаў ад агульнай сумы білета плаціць валютай, якой у іх павінна быць дастаткова.

«Молодежь Эстонии».

ХОЛАДНА!

У кватэрах і службовых памяшканнях Тукумса тэмпература панізілася да 13—14 градусаў. У рабочыя дні кватэры абаграюцца з 16 гадзін. У дамах няма гарачай вады, а ў адзіную ў горадзе лазню выстройваюцца велізарныя чэргі. Гэта вынікі збояў у забеспячэнні Тукумса палівам. Паводле слоў кіраўніка прадпрыемства цеплавых сетак раёна, паліва хопіць толькі на 6 сутак.

А жыхары Вентспілса ў мінулыя выхадныя сталі выкарыстоўваць замест газавых пліт электрычныя. Характарызуючы становішча, старшыня гарадскога Савета Айварс Лембергс сказаў, што распрацоўваюцца розныя варыянты зніжэння нагрузкі на электрычныя сеткі, у тым ліку і часовае прыпыненне трансляцыі тэлевізійных перадач.

«СМ-сегодня» (Латвія).

ЯШЧЭ РАЗ ПРА «ЧЫСЦІНЮ КРЫВІ»...

Газета народнага фронту Малдовы «Цара» заклікала малдаван берагчы чысціню крыві і не ўступаць у змешаныя шлюбы.

У «10 запаведзях бесарабскага румына», якія апублікаваны на першай старонцы, змяшчаецца такое настаўленне: «Не спяшайся звязаць свой лёс з чалавекам іншай нацыі».

«Скрыжоўванне, — пераконвае газета, — паляпшае толькі пароду жывёлы, а людскому роду шкоду наносіць. Калі ж ты стварыў сям'ю з прадстаўніком іншага народа, зрабі ўсё магчымае, каб у тваёй сям'і перамог твой дух, румынскі».

Астатнія дзевяць «запаведзей» вучаць любові да свайго народа, мовы, ввычаяў.

«Цара» (Малдова).

ЗАМЕЖЖА

РАТУЙЦЕСЯ, ГРЭКІ!

Заўтра—паслязаўтра ў раёне грэчаскага вострава Кефалонія адбудзецца землетрасенне сілай да 5,3 бала па шкале Рыхтэра. Такое прадказанне зрабіў не экстрасенс і не астролаг, а вядомы грэчаскі вучоны П. Вароцас. Ён разам з двума іншымі грэчаскімі вучонымі — аўтар вядомага сейсмалагічнага праекта ВАН, на падставе якога, як лічаць вучоныя, можна з даволі высокай дакладнасцю прагназіраваць землетрасенні. Гэты праект атрымаў прызнанне спецыялістаў ва ўсім свеце, аднак упершыню адзін з яго аўтараў вырашыў зрабіць прагноз афіцыяльна.

Выступаючы на прэс-канферэнцыі ў Афінах, П. Вароцас адзначыў, што такое рашэнне выклікана тым, што месца землетрасення не звязана з небяспекай для насельніцтва, а таму яго прагноз не прывядзе да ўзнікнення панікі. «Здзяйсненне» прадказання засталося чакаць нядоўга.

НАВІНЫ КУЛЬТУРЫ

МАНГОЛІЯ. Заканчваюцца здымкі фільма «Пад вечным небам» аб жыцці і дзейнасці Чынгісхана (1155—1227), заснавальніка і вялікага хана Мангольскай імперыі (з 1206), арганізатара заваявальных паходаў у Азіі і Усходняй Еўропе.

Рэжысёр і аўтар сцэнарыя фільма Б. Балжын'ям, у ролі Чынгісхана здымаўся оперны спявак А. Енхтайван.

Стваральнікам фільма, мангольскім дзеячам культуры, давялося вырашаць шматлікія праблемы, каб дакладна ўзнавіць той перыяд жыцця Манголіі, здаецца, гэта задача была бліскуча вырашана. Хутка фільм будзе вынесены на суд гледачоў.

На здымку: у ролі Чынгісхана А. Енхтайван.

КНР: ЗНІШЧАЮЦЬ «СЯБРОЎ ЧАЛАВЕКА»

У КНР выдадзена ўрадавая пастанова, якая забараняе мець сабак усім, акрамя партапаратчыкаў і чужаземцаў. Абгрунтаваннем для гэтай меры з'яўляецца тое, «што сабакі з'ядаюць вельмі шмат прадуктаў». Спецыяльным «паляўнічым на сабак», што знаходзяцца на дзяржаўнай службе, прадпісваецца адлоўліваць «сяброў чалавека» і забіваць насмерць дубінамі. Адначасова аб'яўлены «чацвёртая патрыятычная кампанія па знішчэнню мух» і «кампанія па знішчэнню птушак — шкоднікаў палёў».

«ПАЛАЧНАЯ» ПЕДАГОГІКА

ВІНДХУК. 13-гадовы намібійскі школьнік Бенжамэн Касуту трапіў на аперацыйны стол пасля таго, як яму прабіў галаву каменем... яго настаўнік. Інцыдэнт адбыўся ў адной са школ «каляровага» прыгарада Віндхука-Хамасдал.

Маці пацярпеўшага мае намер звярнуцца ў суд. Між тым дырэктар школы Джазеф ван Вейк бачыць у гэтым не больш чым няшчасны выпадак. Ён спасылаецца на паказанні сведак — аднакласнікаў Бенжамэна, якія запэўніваюць, што камень трапіў яму ў галаву выпадкова.

Па матэрыялах інфармацыйных агенцтваў і друку.

ЧАЛАВЕК — ЧАЛАВЕКУ

«БОЖА, БАРАНІ ГЭТЫ КРАЙ!»

Айцец Аляксандр Надсан з Лондана вядомы на Беларусі не толькі як беларускі грэка-каталіцкі святар, руплівы збіральнік беларускай спадчыны для ўплывовай сярод эмігрантаў бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лондане, але і як нястомны арганізатар дабрачыннай дапамогі для пацярпеўшых ад чарнобыльскай катастрофы жыхароў рэспублікі. Яго аўтафургончык ужо добра ведаюць у медыцынскіх установах Хойнікаў і Брагіна, Нароўлі і Магілёва, Гомеля і Мінска, куды ён з Вялікабрытаніі, праз усю Еўропу, вязе сабраныя сярод беларускай дыяспары лекі і медыцынскае абсталяванне. Нядаўна айцец Аляксандр у чарговы раз наведаў з дабрачыннай місіяй Беларусь. Акрамя паездак па бальніцах і шпіталях, ён удзельнічаў у адкрыцці нядзельнай уніяцкай школы ў Мінску, меў размову з папскім нунцыем Франчэска Калясуоне, правёў шмат набажэнстваў для вернікаў-уніятаў і г. д. Пад час сустрэчы з ім у Таварыстве беларускай мовы айцец Аляксандр адказаў на некалькі пытанняў.

— Ці змяніліся апошнім часам магчымасці для наведвання Беларусі і як часта ў будучым вы плануеце бываць на Бацькаўшчыне?

— Гэтыя магчымасці шмат у чым абмежаваныя. Я не хачу прыязджаць сюды з пустымі рукамі, трэба сабраць лекі, медыцынскае абсталяванне, а ўсё гэта займае пэўны час. Ужо даюць аб сабе знаць і ўзрост, і здароўе. Але ж буду імкнуцца часцей прыязджаць, дапамагаць. Магчыма, гэта не самы рацыянальны спосаб дапамогі — ехаць на сваім транспарце праз усю Еўропу, але гэта трэба, асабліва ў такіх забытых месцах, як Хойнікі, Брагін, далёкіх ад буйных гарадоў, дзе людзям патрэбна і маральная, псіхалагічная падтрымка — даць адчуць, што пра іх не забылі, неабходна добрае слова, і я, як пастыр, павінен гэта рабіць, не гаворачы ўжо пра матэрыяльную дапамогу.

Я — беларус. І, бачачы бяду беларускай нацыі, не магу заставацца ў баку, пакуль Бог дае сілы. У мяне шмат прыяцеляў не толькі сярод беларусаў на Захадзе, але і сярод англічан, французаў, якія таксама шмат дапамагаюць у гэтым, спачуваючы Беларусі.

— Вы — уніяцкі святар, апостальскі візітатар для беларусаў-католікаў на Захадзе. Зараз на Беларусі даволі хутка ў параўнанні з іншымі канфесіямі расце колькасць вернікаў грэка-каталіцкай (уніяцкай) царквы. Многія гэты феномен звязваюць з гісторыяй уніі, якая раней была своеасаблівай нацыянальнай беларускай рэлігіяй, з яе выключна беларускім духам...

— У гэтым шмат праўды. Калісьці уніяцкая царква дапамагла беларусам захаваць сваю нацыянальную свядомасць ад русіфікацыі і паланізацыі. Сёння, калі моладзь перастала верыць той сістэме, што панавала 70 гадоў, многія зняверыліся, сталі цынікамі. Гэта вельмі дрэнна, бо фактычна вырасла страчанае пакаленне, з ім немагчыма будаваць будучыню. Але частка моладзі праз сваю беларускасць вяртаецца да уніі, нацыянальная свядомасць не дала ім апусціцца маральна. Беларускі патрыятызм даў ім мэту, дзеля якой варта жыць. Таму маладая уніяцкая абшчына шмат можа даць для Беларусі, і яна вартая таго, каб улады зразумелі і далі ёй падтрымку, як і іншым канфесіям, а не чынілі перашкод.

Безумоўна, мы, уніяты, шануем усе рэлігіі, бо для кожнага чалавека яго перакананні вельмі дарагія і ніхто не мае права іх абражаць. Таму не трэба нікому навязваць свае думкі, трэба паважаць адзін аднаго, памятаючы, што Хрыстос памёр за ўсіх.

Гутарыў Зміцер ЖДАНЮК.

На здымку: сустрэчы ў 4-й дзіцячай бальніцы г. Мінска.

Фота У. КАРМІЛКІНА.

«Прыгавор прыведзены ў выкананне...» Дзе?

КДБ называе новыя месцы масавых расстрэлаў рэпрэсіраваных

Гэта пісьмо на 13 старонках ніяк нельга аднесці да прывычных узораў сучаснага эпісталярнага жанру, у якіх або аблягчаюць душу, ахайваючы ўсіх і ўся, або скардзяцца на жыццёвую неўладкаванасць і просяць аб дапамозе. У строгім, пазбаўленым эмоцый дзелавым пасланні мінскага інжынера Леаніда Гарадзецкага, адрасаваным у парламенцкую камісію, паведамляецца аб устанаўленні ім чатырох пахаванняў вязняў рэпрэсій у Мазыры і яго прыгарадах. І не проста ўказваюцца з дакладнасцю да некалькіх метраў месцы расстрэлаў і пахаваных пад імі брацкіх магіл, але і называюцца дзесяткі сведак і відавочцаў, іх поўныя імёны, адрасы і тэлефоны, паведамляецца, дзе і калі з кожным з іх аўтар пісьма сустракаўся і пра што даведаўся.

І калі мы, забягаючы наперад, скажам, што ўсё, выкладзенае ў пісьме, пацверджана аўтарытэтнай камісіяй КДБ, хоць і нямала дапоўнена, то якой жа, скажыце, павагі заслугоўвае гэты доўгі і цяжкі, часам небяспечны, але няспынны пошук бацькоўскага следу сынам «ворага народа», расстралянага ў снежні 37-га «за шпіянаж на карысць Польшчы». Леаніду споўнілася ў той час тры гады, а яго сястры — 9 месяцаў. У 24-гадовага сталяра і самавучкі-музыканта не магло быць дарослых дзяцей.

Пісьмо з Вярхоўнага Савета пераслалі ў КДБ рэспублікі, дзе на месяц раней была створана Камісія па аказанню садзейнічання мясцовым органам улады ў пошуку месц пахаванняў нявінна загінуўшых у гады рэпрэсій грамадзян і ўвекавечанню іх памяці. Такая груваcткая яе назва. Камісію ўзначальвае народны дэпутат рэспублікі, намеснік старшыні КДБ Беларусі Генадзь Лавіцкі.

Не будзем гадаць, ці пісьмо Л. Гарадзецкага з'явілася своеасаблівым каталізатарам, або ўсё было загадзя закладзена ў планы камісіі, але ў пошук «мазырскіх Курапатаў» чэкісты ўключыліся актыўна і з веданнем справы. У архівах адшукалі крымінальныя справы ўсіх расстраляных у горадзе і яго ваколіцах. Такіх аказалася 2.892 чалавекі. На шчасце, а можа, надзіва, у іх выявіліся істотныя адрозненні, скажам, ад «курапацкіх спраў». Калі ў апошніх акрамя «прыгавор прыведзены ў выкананне ў Мінску» іншага, больш канкрэтнага адраса няма, то ў мазырскіх, акрамя самога горада, дакладна абазначаны ўсе з урочышчаў, якія знаходзяцца па суседству і раздзялілі з ім горкую славу: Бярозаўка, Баравікі, Міхалкоўская Рудня, Гулевічы, Пеніца, Бабры, Боркі, Растокі і Бярэзніца. Дарэчы заўважым, што ў Бярэзніцы было расстраляна ўсяго два чалавекі, у Растоках — 9, але іх не пасмелі прыпісаць да іншых урочышчаў — Бярозаўкі, напрыклад, дзе пакарана смерцю 555 «ворагаў народа», а ўказана дакладнае месца расстрэлаў. Відаць, у мазырскіх энкавэдыстаў быў заведзены больш строгі парадак, чым у мінскіх.

Каб праверыць на месцы, падмацаваць паказаннямі сведак факты з пісьма Л. Гарадзецкага і звесткі з архіўных дакументаў, у Мазыр выехаў начальнік аддзела КДБ рэспублікі палкоўнік Уладзімір Дашкоўскі. На жаль, цяпер ужо былы начальнік, таму што ў хуткім часе пасля нашай сустрэчы ён падаў рапарт аб звальненні з абавязковай службы. Кажу «на жаль» таму, што за многія гады кіраўніцтва архівам КДБ ён дасканала вывучыў сваю няпростую «гаспадарку», разам з вопытнымі памочнікамі адказаў на дзесяткі тысяч пісьмаў, вярнуўшы сынам, унукам і праўнукам загінуўшых горкую, але горДую праўду пра іх бацькоў і дзядоў.

Аднойчы мне давялося прысутнічаць на сустрэчы У. Дашкоўскага з дачкой і ўнукам рэпрэсіраванага інжынера. З сакрэтнай місіяй НКУС ён доўгі час знаходзіўся ў Вільна, выпадкова быў там «расшыфраваны» дэфензівай, нейкім цудам пазбег арышту і абходным шляхам вярнуўся ў Мінск, дзе прама на вакзале быў арыштаваны, а затым расстраляны «таварышамі па барацьбе» ўжо як польскі шпіён.

Што мог сказаць Уладзімір Мікалаевіч немаладому ўжо ўнуку, кандыдату навук, які ўпершыню ўбачыў свайго дзеда на захаваных у справе фатаграфіях? Якія словы ён павінен быў знайсці, каб не апраўдаць, а хоць бы растлумачыць логіку дзеянняў сваіх калег з тых крывавых 30-х, каб у напоўненых нянавісцю вачах мільганула іскарка няхай не даравання, то хоць бы разумення і давер'я? У. Дашкоўскі знайшоў такія словы.

Але вернемся да мазырскіх урочышчаў. Уладзімір Мікалаевіч і яго памочнікі — супрацоўнікі мясцовых органаў дзяржбяспекі апыталі многіх людзей, якія бачылі ўсё на свае вочы, чулі ад бацькоў або старэйшых аднавяскоўцаў і непасрэдна сутыкаліся з вынікамі «нястомнай працы» энкавэдыстаў, пракладваючы траншэі або забіраючы пясок з кар'ераў. Доўга гутарылі яны, напрыклад, з айцом Васіліем — настаяцелем царквы ў Мазыры. У трыццатых яна была ператворана ў турму, у яе падвалах пакутавалі сотні палітычных вязняў.

Нядаўна, гаварыў айцец Васілій, да яго прыйшлі паспавядацца двое пажылых мужчын і расказалі, як сядзелі яны ў бітком набітых камерах, як у адной з іх — прама пад алтаром — прыводзіліся ў выкананне прыгаворы. Яны ўпэўнены, што і сёння там, пад бетоннай плітой, пахаваны астанкі соцень невінаватых ахвяр.

І У. Дашкоўскі, і айцец Васілій лічаць, што весці раскопкі тут няма неабходнасці — паказанні сведак падмацаваны дакументамі з архіваў КДБ, у якіх указана дакладнае месца расстрэлаў — будынак царквы. Дарэчы, прах бацькі Л. Гарадзецкага, паводле архіўных матэрыялаў, знаходзіцца тут, пад алтаром. На думку многіх мазыран, з якімі Уладзімір Мікалаевіч сустракаўся, для увекавечання памяці загінуўшых неабходна проста ўстанавіць побач з алтаром мармуровыя пліты з імёнамі бязвінных ахвяр. Спісы расстраляных у Мазыры і вакол яго складзены і адпраўлены ў парламенцкую камісію, мясцовым уладам. Справа цяпер за малым — пастановай гарадскога Савета прызнаць дэ-юрэ пахаванне, што знаходзіцца пад алтаром. Ды яшчэ выдзеліць невялікую суму з мясцовай казны на пліты з імёнамі. А калі па прычыне крызісу і ўсеагульнага збяднення сродкаў няма, можна звярнуцца да людзей, да прыхаджан, яны абавязкова адклікнуцца і дапамогуць, падзеляцца апошнім, як ужо было не раз.

Трэба таксама ўзаконіць як агульнагарадскія могілкі месцы пакарання смерцю ва ўрочышчах Баравікі і Міхалкоўская Рудня, лічыць У. Дашкоўскі. Архіўныя дакументы, паказанні мясцовых жыхароў, былых супрацоўнікаў НКУС, рабочых кар'ера, з якога бралі пясок на будаўніцтва нафтаперапрацоўчага завода, пакуль не натрапілі на спрасаваныя пласты чарапоў і касцей. Біць у званы аб страшнай знаходцы тады было не заведзена, ды і даволі небяспечна, і таму ціха, без лішняга шуму астанкі зноў засыпалі, а кар'еры проста закрылі.

І вось цяпер самы час аддаць даніну памяці бязвінна забітым — вельмі шмат часу страчана: спачатку на ўтойванне злачынстваў рэжыму, а затым на сумненні: ці тых пакаралі, і ці не было паблізу іншых стралкоў, акрамя нашых, родных. У мазырскім здарэнні нават гэтыя кашчунскія і цынічныя па сутнасці сваёй «аргументы» разбіваюцца аб несакрушальны бетон няхай і сфальсіфікаваных, несправядлівых, але дакументаў, якія бясспрэчна пацвярджаюць адну адзінюткую ісціну — каго, калі і дзе расстралялі. І зусім неабавязкова ў наш паўгалодны час узводзіць мемарыялы і манументы, дастаткова паставіць крыж або пабудаваць невялікую капліцку, але абавязкова назваць імёны і тых, хто быў расстраляны на гэтым месцы, і тых, хто пахаваны ў брацкіх магілах усяго з двух, дзевяці або васемнаццаці, як у Бабрах, чалавек.

У час нашай доўгай і, я ўпэўнены, адкрытай размовы гаварылі, вядома, і аб іншых даваенных пахаваннях, якімі шчодра ўсеяна наша зямля. Ці ёсць у архівах КДБ і на іх дакументы, дзе былі б адказы ўсё на тыя ж пытанні: дзе, каго і калі?

Уладзімір Мікалаевіч на момант задумаўся, быццам узважваў цяжар таго, аб чым яму трэба было паведаміць, потым ціха сказаў:

— Гэта лічба называецца ўпершыню, і я амаль не сумняваюся, што яна будзе сустрэта з недавер'ем, а можа і абурэннем. Але яна пацверджана матэрыяламі, якія мы старанна і доўга аналізавалі. Іншай лічбы, як бы каму гэтага ні хацелася, я назваць не магу. І падкрэсліваю — я адказваю за кожнае сваё слова. Дык вось, па дакументах, што захоўваюцца ў КДБ, у 20—40 гадах на тэрыторыі рэспублікі было расстраляна 25.064 чалавекі. Паўтараю, лічба склалася на аснове аналізу крымінальных спраў на асоб, рэпрэсіраваных па прыгаворах судоў і па пастановах, вынесеных несудовымі органамі — так званымі «двойкамі», «тройкамі», асобымі нарадамі. Хачу заўважыць, што ў грамадскасці пастуова склалася думка, быццам, калі хтосьці быў рэпрэсіраваны, то абавязкова расстраляны. Але ў паняцце «рэпрэсіраваны» ўваходзяць і асуджаныя на пяць, восем, дзесяць гадоў лагераў, і адпраўленыя ў ссылку, на пасяленне. Мы ж вядзём размову толькі аб расстраляных па прыгаворах і пастановах.

— А вы не дапускаеце, што расстрэлы маглі рабіцца без усякіх расследаванняў, допытаў і прыгавораў?

— Я ўжо сказаў, што называю лічбу, пацверджаную дакументамі, і за яе дакументальную (падкрэсліваю!) дакладнасць нясу адказнасць. Калі ж вы пытаецеся пра маю асабістую думку, як чалавека і грамадзяніна, адкажу: так, маглі, але ўстанавіць гэта сёння вельмі цяжка, практычна немагчыма. У той жа час, ці маем мы права гадаць, калі маем дакументы, афармленыя па ўсіх канонах крымінальна-працэсуальнага кодэкса? Гэта дае нам падставы лічыць, што менавіта працэсуальны кодэкс у тыя гады вельмі ўшаноўваўся. Людзі працавалі, калі не «за сумленне», то «за страх». Яны фальсіфікавалі матэрыялы, выбівалі паказанні, але афармлялі дакументы бездакорна.

— І якія ж месцы расстрэлаў названы ў гэтых дакументах?

— І я, і мае старэйшыя калегі ўжо не раз публічна гаварылі, што на прыведзеных у выкананне прыгаворах, як правіла, указваліся населеныя пункты, а не дакладныя месцы расстрэлу. Напрыклад, у Мінскай вобласці такіх пунктаў пяць — акрамя Мінска яшчэ Барысаў, Слуцк, Чэрвень і Вілейка, затым—Магілёў, Бабруйск і Чэрыкаў, Гомель і ўжо названы вышэй Мазыр, нарэшце, Віцебск і Орша. Мы разумеем, што гэта вельмі агульна, што для ўвекавечання памяці ахвяр рэпрэсій трэба адшукаць канкрэтнае месца і сказаць: «Гэта было тут...». На жаль, пакуль мы гэтага зрабіць не можам.

Тут мне хацелася б на хвіліну перапыніць расказ паважанага Уладзіміра Мікалаевіча і вярнуць чытача да выказанага ў пачатку нашых заметак сумнення: чаму ў «мазырскіх справах» месцы пакарання смерцю маюць 10 дакладных адрасоў, а ў астатніх такой канкрэтнасці няма, а ёсць вельмі няпэўныя — Мінск, Магілёў, Барысаў? Іх што, фабрыкавалі спецыялісты іншай, не берыеўскай школы? Але гэта так, дарэчы.

А цяпер зноў уключым дыктафон, прадоўжым дыялог.

— Скажыце, Уладзімір Мікалаевіч, ці толькі ў матэрыялах па Мазыры названы дакладныя адрасы расстрэлаў?

— Так, у нававыяўленых дакументах мы знайшлі назвы ўрочышчаў, дзе выконваліся прыгаворы. Гэта не азначае, што мы трымалі гэтыя матэрыялы пад суконм і нарэшце выцягнулі іх на свет божы...

— Ці не дапускаеце вы, што могуць быць знойдзены такія матэрыялы і па іншых «населеных пунктах»?

— Я не выключаю такой магчымасці. Але лічу, што галоўнае слова павінны сказаць сведкі, відавочцы. І трэба спяшацца, таму што старажылы пакідаюць нас і забіраюць з сабой вялікія і малыя тайны. Таму ж Л. Гарадзецкаму ўжо каля 60, а тым, хто ў 37-м быў дарослым, — і ўсе восемдзесят. Хто пасля іх і пра што раскажа?

— Не магу не спытаць у вас пра Курапаты. Ведаю, што вы актыўна дапамагалі следству, што ўсе архіўныя дакументы, якія мела ўрадавая камісія, прайшлі праз вашы рукі. Ці можна ставіць пад сумненне правамернасць яе вывадаў?

— Так, мы аператыўна адклікаліся на ўсе запыты следства.

Адным з кіраўнікоў урадавай камісіі, намеснікам яе старшыні быў цяперашні старшыня КДБ Беларусі Э. Шыркоўскі. Пад падагульняючым дакументам стаіць і яго подпіс. Добра ведаючы гэтага чалавека, скажу, што, калі б у яго былі хоць нейкія сумненні, ён бы сваёй рэпутацыяй не стаў рызыкаваць. Але і тады, і сёння мы гаворым, што дакладных указанняў на месцы расстрэлаў у дакументах няма, ёсць толькі сакраментальная фраза: «Прыгавор прыведзены ў выкананне ў Мінску». Але нельга не браць пад увагу багацейшую базу паказанняў сведак, сабраных следствам. Разыходзячыся ў дэталях, — столькі ж часу мінула, — яны адзіныя ў галоўным: у сцвярджэнні, што іменна на гэтым месцы, іменна супрацоўнікі НКУС расстрэльвалі савецкіх людзей. Лічу, што рашэнні ўрадавай камісіі аб увекавечанні памяці пахаваных у Курапатах ахвяр ужо даўно трэба было выканаць. Тады, можа, і не было б пустых крыватолкаў і домыслаў.

Каб прадоўжыць думкі Уладзіміра Мікалаевіча, скажам: варта жалю тое, што, захапіўшыся манументальнасцю, творчым размахам, які ўшаноўваўся раней, тыя, ад каго залежыць рэалізацыя гэтай пастановы, забыліся пра элементарную абарону курапацкіх пахаванняў ад нашэсця марадзёраў і штодзённага бытавога апаганення памяці пахаваных у іх людзей. За палітычнай мітуснёй і бясконцым дбаннем аб дабрабыце народным мы неяк забыліся аб дзесятках тысяч удоў, сыноў і ўнукаў тых, чыё жыццё абарвалася па прыгавору, прыведзенаму ў выкананне ў Мінску, Магілёве або Вілейцы.

Яўген ГАРЭЛІК,
кар. БЕЛТА.

Навіны АТ «Белаграпрамбіржа»

Біржавы савет АТ «Белаграпрамбіржа» 31 студзеня 1992 года прыняў рашэнне прадоўжыць да 1 красавіка г. г. ільготны парадак уступлення ў члены біржы калгасаў, саўгасаў, прадпрыемстваў і арганізацый аграпрамысловага комплексу рэспублікі.

Даведкі па тэлефонах: 77-95-92, 77-07-26, 77-00-90.

Акцыянернае таварыства «Белаграпрамбіржа»

На таргах у пятніцу 31 студзеня 1992 года заключана 171 гандлёвая здзелка на суму 35,2 млн. рублёў.

Сярод прададзеных і купленых тавараў:

Назва тавару	Колькасць	Адзінка вымярэння	Цана за адзінку (рублёў)
Збожжа фуражнае і насеннае	760	тона	5.800—7.000
Насенне гароху	110	тона	10.000—12.000
Капуста марын. (слоік 1 л.)	24.000	слоік	13—16
Ялавічына тушаная ў бляшанках па 0,5 л	3.600	бляшанка	60
Таматы марынаваныя (слоік 3 л)	9.800	слоік	45—48
Свініна тушаная ў бляшанках па 0,5 л	1.200	бляшанка	60
Агуркі марынаваныя (слоік 3 л)	3.400	слоік	50—51
Кава смажаная «Арабіка»	1.700	кг	590
Грэцкія крупы	2	тона	65.000
Сок яблычны канцэнтраваны	5.000	кг	65
Бульбяны крухмал в/г	6	тона	20.000
Сок яблычны натуральны (слоік 1 л)	15.000	шт.	13
Напітак яблычны «Асвяжаючы» (слоік 1 л)	8.000	шт.	16
Буракі марынаваныя (слоік 1 л)	10.000	шт.	16
Морква гарнірная (слоік 1 л)	3.000	шт.	14
Кроп	2	тона	40.000
Гарчычны парашок у поліэтылен. упакоўцы з рэцэптурным укладышам	11.200	пачак	9
Чай чорны байхавы «Экстра» (Абхазія), сувенірная ўпакоўка	7.500	шт.	55
Чайны напітак у наборы па 400 кг	1.000	шт.	80
Журавіны працёртыя з цукрам (слоік 0,5 л)	10.000	слоік	51
Соус таматны востры (слоік 0,5 л)	2.000	слоік	35
Пернік мятны	3.000	кг	17
Сухар здобны	3.000	кг	17
Сушка здобная	2.000	кг.	13
Журавіны ў цукровай пудры (каробкі па 200 г)	3.000	кар.	23
Цукеркі ірыс «Пчолка» (па 2—3 кг у скрынях)	3.000	кг	40
Перац салодкі марынаваны (слоік 1 л)	1.000	слоік	25
Сок таматны натуральны з мякаццю, 3 л	2.000	слоік	56
Зялёны гарошак (слоік 0,25—0,5 л)	8.000	слоік	50—65
Салянка з агародніны (слоік 0,5 л)	4.000	шт.	12
Яйка курынае ў кардоннай каробцы па 360 шт. (з вяртаннем тары)	200.000	шт.	1
Мёд штучны (слоік 0,5 л)	10.000	слоік	35
Настойка жэньшэню «Шам Куі Дай Бо» 1 фл. 300 мл. 12 град.	3.000	шт.	300
Мядовы водар, слоік 0,5 л	36.000	слоік	35
ЗІЛ-157 бартавы, 1988 г. 150.000 км прабегу	1	шт.	40.000
Бетонамяшалка БС-0,1	2	шт.	7.300
Паўпрычэп фермерскі ПФ-5, г/п 2,5 т, ёмістасць кузава 5	1	шт.	18.000
Пагрузчык ПК-6 на базе трактара К702 з рэверсіўнай КПП, грузападымальнасцю 6 т, аб'ём каўша 3 м куб.	2	шт.	900.000
Эл. пагрузчык ЭН 205, г/п 2 тоны	2	шт.	150.000
Цэмент М-300, россыпам, вытворчасці снежня 1991 года	10	тона	500
Цэгла чырвоная, фасадная 0,75 умоўн.	5.000	шт.	2
Кабель сілавы АПВГ 2×2,5	50.000	м	13
Тэлефонны апарат англа-амерыканскай фірмы, адаптаваны да айчынных сетак	300	шт.	800
Веласіпед дарожны	50	шт.	1.700
Аловак касметычны COSART механічны вытворчасці Парыж—Нью-Йорк—Рым—Мюнхен	5.000	шт.	30
Шампунь «Зялёны луг», вытворчасць Польшча, 250 г	10.000	шт.	52
Касцюм рабочы	500	шт.	380
Настойка «Зуброўка»	5.000	бут.	110
Крэм для абутку (чорны)	10.000	цюбік	12
Куртка на сінтэпоне, вытворч. Кітай, р-ры 44—52	40	шт.	4.700
Прасціна (лён+бавоўна) 214×150	100	шт.	280
Корак для бутэлькі	100.000	шт.	0,30
Шкурка норкі (колькасць 500 шт. па 10 дц. кв.)	5.000	дц. кв.	220
Прышчэпка гаспадарчая (пластмасавая)	100.000	шт.	1
Шампунь, вытворч. Польшча, 0,5 л	1.000	шт.	81
Дазіметр бытавы «Майстар-1»	100	шт.	355
А/магнітола «Гродна-302», новая	10	шт.	3.800
Шапка, зімняя футравая, р-ры 57—59	100	шт.	980
Туалетная вада «Танга» (Францыя)	200	флак.	350
Сумка гаспадарчая, папяровая, ёмістасцю 5 кг	233.700	шт.	1
Джэмпер мужчынскі чысташарсцяны	350	шт.	1.100
Тэлефонны апарат	100	шт.	699
Камплект пасцельнай бялізны строча-вышываны (бязь 100 працэнтаў, бавоўна, падкоўдранік 2-сп. 175×215, навалачкі 80×80)	200	кампл.	750
Гадзіннік наручны «Перамога»	400	шт.	600
Вада туалетная «MAVBEL» флакон 100 мл (узор ёсць)	3.000	шт.	383
Навалачка	1.264	шт.	75
Накрыўка закатачная	10.000	шт.	1
Куртка мужчынская на сінтэтыч. аснове, Кітай, р-ры 44—52	100	шт.	7.650
Спадніца вязаная трыкатажная, р-ры 44—50 розных колераў, Англія—Кітай	100	шт.	500
Падкоўдранік 175×215	1.998	шт.	380
Матацыкл «Мінскі», новы	30	шт.	8.700
Свяцільнік матавы	300	шт.	432
Свяцільнік (чырвоны)	200	шт.	324
Цацка электрыфікаваная «Месяцаход»	100	шт.	175
Цацка «Камета», іскравая	180	шт.	120
Цацка «Аўтамабіль інерцыйны бартавы»	200	шт.	48
Цацка-аўтамат «Зарніца»	160	шт.	98
Цацка «Аўтамабіль багі»	100	шт.	17
Цацка пісталет «Сігнал»	96	шт.	90
Тэлевізар каляровы 51ТЦ346 ДБВ (гарантыя 12 мес.)	20	шт.	10.300
Трактар МТЗ-80, новы	1	шт.	200.000
Куртка мужчынская	50	шт.	2.600
Набор для ваннага пакою (камфорт)	150	шт.	2.160
Цэгла маркі 100, чырвоная	10.000	шт.	1
Электракававарка, марка «Момант»	7.000	шт.	150

Напамінаем, што таргі праводзяцца штотыднёва па пятніцах з 11.00 па адрасу: Мінск, вул. Казінца, 86, корпус 2. Рэгістрацыя ўдзельнікаў з 9.00.

Мітынговая аповесць

Уладзімір ДАМАШЭВІЧ

(Працяг. Пачатак у № 25).

— Мудрацы заўсёды былі, але іх без пары забівалі, і таму народы мусілі жыць у цемры, у пакоры і ў горы, — не згадзілася з ім швагерка Надзея.

— Мудрацы заўсёды слабакі, яны з галавою, але бязрукія, бездапаможныя, вось з імі заўсёды і распраўляюцца, — падхапіў Хведар.—Да таго ж іх не заўсёды разумеюць і тым больш не падтрымліваюць, бо баяцца, што тое, чаго гэтыя мудрацы абяцаюць, можа ніколі не збыцца.

— Ды ўжо ж! Людзям адразу дай што важкае, каб можна было патрымаць, пажаваць, а тое, што толькі на словах, — не цэніцца... Але — што даў людзям той жа Сталін? Што? Нічога добрага! Усё добрае ён адняў: свабоду, дастатак, чалавечую і нацыянальную годнасць, — даказваў сваю думку Міхась Парэпка.

Спрэчкі спрэчкамі, але госці не забываліся і пра стол, пра ежу, бо, дзякуй Богу і гаспадыні (а мо і гаспадару), на стале ўсяго хапала: памідоры, гуркі, фаршыраваны перац, розныя салаты, каўбаса некалькіх гатункаў, нават вясковая, сялянская, пальцам набіваная, курацiна, рыба, мясная свініна толькі што з духоўкі, паштэты, паляндвіца і наскрыляны апетытны кумпяк — і яшчэ ўсякія смачныя і каларыйныя стравы.

Калі б гэта ўсё ўбачыць у галодныя гады вайны і пасляваеннага ліхалецця, дык можна было б абамлець ад аднаго прадчування асалоды. І цікава, што калі ўсё гэта багацце ёсць, то здаецца, што так і павінна быць наогул, і што ва ўсіх людзей ёсць тое ж самае. Аднак жа яно зусім не так, як здаецца: шмат людзей жыве ледзь зводзячы канцы з канцамі, залазячы ў даўгі. І не сказаць, што гэта людзі, якія развучыліся працаваць ці зусім не ўмеюць эканоміць, раскідаюцца ці прапіваюць. Яны — звычайныя людзі, але, выходзіць, менш прыстасаваныя, і таму іх трохі адціскаюць у кут спрытнейшыя і дужэйшыя. А мо проста хочуць жыць па сумленні. Такіх людзей няшмат, але яны заўсёды ёсць, пры любым, нават самым лютым рэжыме. І рэжым робіць усё, каб гэтых людзей спакусіць, прыцiснуць, каб яны прамянялі сваё сумленне і прынцыпы на выгоды цяперашняга жыцця, каб служылі за гэтыя выгоды верай і праўдай. Дзіўна, што кожны рэжым не любіць нейтральных, а тым болей яшчэ пратэстантаў па натуры ці па перакананнях, ён хоча, каб кожны быў адданы яму да апошняй кроплі крыві — каб быў гатовы адстойваць яго і абараняць.

Але людзі так змайстраваны, што наеты мала думае пра галоднага, цёпла апрануты — пра голага, той, што сядзіць у сваім доме, забывае пра бяздомных, а здаровы менш за ўсё заклапочаны, што ёсць побач хворыя і нямоглыя.

Так і ў гэтым застоллі: пілі-елі, спрачаліся, цяпер зрабілі перапынак, бо другая частка, заключная, чакалася салодкая — торты, піроҗныя, пернікі з гарбатай ці каваю. Яна пераважна для жанчын, бо мужчыны, як правіла, тортаў не ўжываюць, мо таму не так яны і паўнеюць, як жанчыны.

Гаспадыня, а ў дапамогу ёй дочкі, узяліся прыбіраць са стала пустыя і яшчэ часам напалову пустыя талеркі і місы, на якіх засталося закускі яшчэ на такое застолле, рыхтуючы стол для новых, салодкіх страў і чаю, або, як цяпер маладыя кажуць, гарбаты. Старое забытае беларускае слова, якое з латыні прыйшло сюды мо якіх пяцьсот ці больш гадоў назад (гэрба — трава, адсюль і гербарый, і гарбата) і было зусім выгнана з лексікону беларусаў з-за свайго заходняга паходжання, зноў вярталася з забыцця, як і шмат што ў жыцці наогул...

Мужчыны —старэйшыя — выйшлі на балкон, і з асалодай дыхнулі свежым паветрам, а потым закурылі — што ім тое паветра? Такія ўжо гэтыя людзі — усё чыстае яны атручваюць і лічаць, што так і павінна быць. Не заўважылі, як атруцілі ўсё вакол сябе: зямлю, ваду, паветра. Цяпер ужо ўзяліся за саміх сябе. І галоўнае, што нічога ім не дакажаш...

Яны курылі, паплёўвалі ўніз з пятага паверха, пазіралі на плынь машын, якая ішла ў горад: вярталіся дзеці ад бацькоў з вёскі, везлі ў багажніках дары роднай зямлі, вярталіся дачнікі з дачаў — таксама нешта везлі ў багажніках для цела, для душы.

Мужчыны маўчалі, дымілі, думаючы кожны сваё, а потым Хведар Слабкоў ні з таго ні з сяго пачаў пра Сталіна — нібы ранейшая гутарка ніяк не хацела вылазіць у яго з галавы:

— А што ні кажыце, а Сталін мне падабаецца. Хоць бы тым, што ў яго была хватка, цвёрдая рука і цвёрдае слова. Ён не гаварыў доўгіх прамоў, як Брэжнеў, а гаварыў коратка і ясна: вось гэта і гэта зрабіць — а там хоць трава не расці. І адказвай кожны за сваё слова і сваё абяцанне — інакш галава далоў! Праўда, мо шмат ён нарабіў ахвяр, але ў вялікай справе без такога проста немагчыма — гэта зігзагі гістарычнага руху наперад...

І тут раптам, як удар перуна з яснага неба, адбылося нешта нечаканае.

Хведар Слабкоў стаяў спінай да вуліцы, абапіраючыся сярэдзінаю аб парэнчы балкона, а побач з ім, тварам да вуліцы, стаяў яго швагер Парэпка. І як толькі Слабкоў сказаў пра зігзагі гістарычнага руху наперад, Парэпка павярнуўся да яго, ухапіў правай рукою за горла і стаў завальваць на спіну, як бы стараючыся скінуць яго з балкона, пераваліць праз парэнчы.

Сусед Азаркевіч, мажны і не ў меру раздабрэлы мужчына, спачатку як аслупянеў, а потым кінуўся да шваграў — разбараняць, каб, чаго добрага, не дайшло да бяды.

Але Парэпка і сам ужо адпусціў Хведара, толькі дыханне ў яго было частае, глыбокае, нібы ён толькі што прабег стометроўку, а швагер Слабкоў закашляўся, расціраў сабе шыю і сплёўваў на падлогу балкона, крывячыся, нібы ў яго роце быў кіслы яблык.

— Ты што? — прарвала яго ўрэшце. — Ты што? Перапіў?—пытаўся ён у швагра, вытарашчыўшы вочы і круцячы галавою, нібы мацуючы яе на шыі і правяраючы, ці правільна стаіць на пазванках, ці не скасабочылася. — Што гэта за дзікія выбрыкі?

Міхась Парэпка ўжо адышоў ад свайго шаленства, ужо адчуваў сябе вінаватым, але не хацеў паказаць выгляду, і адказаў з робленым спакоем, хоць хваляванне прарывалася ў голасе:

— Гэта ніякія не выбрыкі, гэта зігзаг у маіх паводзінах... Як сказаць? Псіхалагічны эксперымент — усяго толькі.

— А чаму на мне... эксперымент? — неяк наіўна спытаўся Хведар Слабкоў у швагра. — Мог і на Азаркевічу, ён дужэйшы, — ужо трохі супакоіўся імяніннік, трымаючы далонь на сваёй шыі, як бы абараняючыся ад новага захопу.

(Працяг будзе).

Друкуецца са скарачэннямі.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту М. Грушэўскага

НОВЫЯ КОНКУРСЫ

У мінулым раздзеле шашак мы аб'явілі новыя конкурсы рашэнняў па рускіх і міжнародных шашках, а таксама шашачна-шахматных задач. Можна прыняць удзел ва ўсіх конкурсах альбо ў двух ці ў адным. Усяго будзе па 12 заданняў. Норма другога разраду — развязаць усе заданні, трэцяга — набраць 67 працэнтаў ачкоў. Акрамя таго, пераможцы будуць адзначаны.

Тэрмін прысылкі адказаў—10 дзён, а для чытачоў з іншых рэспублік — 15.

А зараз прапануем **другія заданні:**

Рускія шашкі
Конкурс № 92
Валянцін Сцяпанаў
(г. Абаза)

Белыя: простыя a1, b6, c7, d6, f6, g1, g5, h2, h6 (9).

Чорныя: простыя a5, b2, c3, d4, d8, e3, f2, f8, h8 (9).

Ход і выйгрыш белых (два ачкі).

Міжнародныя шашкі
Конкурс № 54
Пётр Шклудаў
(г. Наваполацк)

Белыя: простыя 15, 24, 30, 34, 39, 41, 49 (7).

Чорныя: простыя 5, 14, 22, 25, 32, 35, 37 (7).

Пачынаючы, белыя выйграюць (адно ачко).

Шашкі+шахматы
Трэці конкурс
Віктар Шульга
(г. Мінск)

Белыя: ладдзя a1 (1).
Чорныя: пешкі a4, c4, e4, g4 (4).

Белыя пачынаюць і запіраюць пешку чорных (адно ачко).

Увага: гэты конкурс адначасова з'яўляецца судзейскім. Таму чакаем ад вас не толькі рашэнняў, але і ацэнак казачных задач ад 0 да 10 ачкоў, а таксама падобных кампазіцый. У сувязі з гэтым у ім будуць адзначаны не толькі рашальнікі, але і суддзі, і шашачна-шахматныя кампазітары.

А цяпер паўтараем **першыя заданні** конкурсаў для тых, хто не паспеў уключыцца ў іх:

Рускія шашкі
Конкурс № 92
Іван Наўроцкі
(г. Мінск)

Белыя: простыя a7, c5, g1, g5 (4).
Чорныя: простыя a5, e3, e7, g7 (4).

Ход і выйгрыш белых (адно ачко).

Міжнародныя шашкі
Конкурс № 54
Валянцін Сцяпанаў
(г. Абаза)

Белыя: простыя 18, 22, 23, 31, 42 (5).

Чорныя: простыя 7, 8, 24, 27, 39 (5).

Пачынаючы, белыя выйграюць (адно ачко).

Заданне № 1 трэцяга конкурсу «Шашкі+шахматы» паўторым у наступным выпуску.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

6 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Давайце кахаць». Маст. фільм.
10.10. «Харэаграфічныя навелы». Фільм-канцэрт.
16.30. Навіны.
16.35. Беларуская літаратура. 10-ы клас.
17.15. «Хто там?» Казачны дэтэктыў.
18.00. Дак. фільмы «Экспазіцыя». «Мінулае яшчэ наперадзе».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Зачытайце маё пісьмо...
19.40. «Амба». Дак. фільм.
20.05. «Грай, гармонік!»
20.25. Калыханка.
20.45. «Справа выпадку». Латарэя ўдачы.
21.00. Тыдзень беларускага ўрада.
21.20. Крок.
23.20. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Матыў», «Як кошка з сабакам», «У цьмяным царстве, шэрай дзяржаве», «Чаканне».
8.10. «Тэатр, дзе іграюць дзеці».
9.05. «Браты Карамазавы». 2-я серыя.
10.15. Дак. фільмы «Вялікі шаўковы шлях», «Песня зямлі».
10.45. Выступленне ансамбля «Лада» (Варонеж).
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Чалавек і закон.
12.00. У свеце жывёл (з сурдаперакладам).
12.45. Дак. фільм «Слепата».
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.20. К. Вебер. Уверцюра да оперы «Аберон».
14.30. «Крык аб дапамозе». Маст. фільм. 1-я серыя.
15.35. Мультфільм «Доктар Бартэк і смерць». Фільмы 1-ы і 2-гі.
15.55. Фільм — дзецям. «Дзяўчынка і кракадзіл»
17.00. Навіны.
17.20. Да 16 і старэйшым.
18.00. Дасье.
18.30. «Браты Карамазавы». 3-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Запрашэнне да музыкі».
21.50. «Малітва аб храме». Хранікальна-дакументальны фільм.
23.00. Навіны.
23.20. Музычны прагноз.
23.50. «Адзіночкі». 3-я серыя.
0.40. Міжнародны фальклорны фестываль.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Дамашні клуб».
8.05. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
9.35. «Здароўе».
10.05. Маст. фільм «Неадпраўленае пісьмо».
13.00. Весткі.
15.00. «Сонцаварот».
16.00. «Хто дапаможа расійскай культуры?»
16.15. Ключ да сусветнага рынку.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Грані.
17.45. Парламенцкі веснік Расіі.
18.00. Расійскі фермер: погляд у будучыню.
18.40. Вольны час. «Увага, здымаю!»
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. СКВ.
19.40. «Санта-Барбара». 20-я серыя.
20.30. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.55. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. Пятае кола. Працяг.

7 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Мусавір». Кінанарыс.
9.00. Беларуская літаратура. 10-ы клас.
11.00. «Працістаянне». Маральна-прававая праграма.
15.25. Меркурый. Праграма для дзелавых людзей.
16.30. Навіны.
16.35. «Лядовая ўнучка». Маст. фільм.
17.45. «Фарух і Зумрад». Мультфільм.
18.00. Дак. фільмы. «Буразубкі», «Планета не толькі людзей», «Даўгава».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. Гаворым па-беларуску.
20.05. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
20.25. Калыханка.
20.45. «Манеўры на пятым паверсе». Маст. фільм.
21.55. Тэлебіржа.
22.10. III Віцебскі фестываль камернай музыкі.
23.30. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Матылёк», «Мы з Джэкам».
7.55. ...Да 16 і старэйшым.
8.35. «Браты Карамазавы». 3-я серыя.
9.50. «Пад поглядам вечнасці». Дак. фільм.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Канцэрт трыо «Амаці» (Бельгія).
11.55. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
13.00. Брыдж.
13.15. Біржавыя навіны.
13.45. Бізнес-клас.
14.00. Навіны.
14.20. Спявае З. Хайрутдзінаў.
14.40. «Крык аб дапамозе». 2-я серыя.
15.55. Дабрачынны фестываль «Надзея» для дзяцей-інвалідаў.
17.00. Навіны.
17.20. Чалавек і закон.
18.00. «На шляху да Альбервіля».
18.20. Маст. фільм «Мая сям'я і іншыя жывёлы» (Вялікабрытанія). 5-я серыя.
18.50. «Поле цудаў».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Г. Данелія. Аб фільмах і аб сабе.
21.05. «ВіД» прадстаўляе. У перапынку (23.00) — Навіны.
0.40. «Адзіночкі». 4-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
8.20. Англійская мова. 1-ы год навучання.
8.50. Вольны час. «Увага, здымаю!»
9.05. Англійская мова. 2-гі год навучання.
9.35. «Бурда модэн» прапануе...
10.05. «Без рэтушы».
11.00. «Ніці». Музычны фільм.
11.15. Пятае кола.
13.00. Весткі.
15.00. Дак. кіно... Што далей?
16.15. Прастора плюс
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Сялянскае пытанне.
17.25. «Я вам пішу, Ваша Вялікасць...» Паэт Ю. Улодаў.
17.55. Версія.
18.10. «Астравы разладу. Погляд з Японіі». Частка 1-я.
18.40. Вольны час. «Дамашні клуб».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара». 21-я серыя.
20.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.50. Залатая шпора.
22.00. Весткі.
22.20. Начны акцёрскі клуб.

НАДВОР'Е

6 лютага

Сёння ўдзень месцамі па рэспубліцы чакаецца невялікі снег, на асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Віцебску і Мінску 1—3 градусы марозу, у Магілёве, Гомелі—0—2 градусы марозу, у Брэсце і Гродна—каля 0.

У наступныя двое сутак: 7-га лютага па большай частцы тэрыторыі снег, мокры снег, месцамі мяцеліца. Тэмпература паветра ўначы 2—7, па ўсходу 7—12 градусаў марозу, удзень—ад 0 да 5 градусаў марозу. 8-га лютага ўначы ад 4 градусаў марозу да 1 градуса цяпла, удзень каля 0.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: член рэдакцыйнай калегіі Іван Бараноўскі, намеснік адказнага сакратара Віктар Краўчанка, старшы карэктар Вікторыя Кляновік.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Тыраж 81.098. Індэкс 63850. Зак. № 26. Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12